

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Válka o Falklandy 1982

Marek Sosna

Plzeň 2014

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra historických věd

Studijní program Historické vědy

Studijní obor Obecné dějiny

Bakalářská práce

Válka o Falklandy

Marek Sosna

Vedoucí práce:

Doc. PhDr. Lukáš Novotný

Katedra historických věd

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2014

.....

Obsah

1	Úvod	1
2	Geografie Falklandských ostrovů	4
3	Historie Falklandských ostrovů	5
3.1	První osídlení.....	5
3.2	První krize.....	5
3.3	Světové války.....	6
3.4	První pokus o řešení problému	7
4	Předpoklad k válce	8
4.1	Nová vláda u moci.....	8
4.2	Diplomatické jednání	9
4.3	Obsazení Jižní Georgie.....	10
5	Argentinská invaze na ostrovy	12
5.1	Invaze na Falklandy	12
6	Britská reakce	14
6.1	Britské mobilizování	14
6.2	Pokus o diplomacii	16
7	Postoj na mezinárodním poli	18
7.1	Diplomacie Alexandra Haiga	18
7.2	Poslední pokus o zlepšení vztahů.....	20
8	Průběh bojů na ostrovech	22
8.1	Osvobození Jižní Georgie	22
8.2	Operace Corporate.....	24
8.3	Poslední diplomacie před vyloděním	29
8.4	Vylodění	30
8.5	Goose Green	33
8.6	Získání klíčových pozic před Stanley	36
8.7	Získání Two Sisters, Mount Longdon, Mount Herriet	37
8.8	Dobytí Tumbledown, Wireless Ridge a Mount William	38

8.9	Stanley.....	39
9	Výsledek a důsledky konfliktu	41
9.1	Britské ztráty	41
9.2	Argentinské ztráty	41
9.3	Vítězové a poražení.....	41
10	Závěr	43
11	Seznam literatury	45
12	Resumé	47

1 Úvod

Rok 1982 znamenal pro Velkou Británii největší nasazení jejích vojsk od druhé světové války. Tato bitva patří mezi nejkratší války naší současnosti, ale otázkou stále zůstává, jestli bylo třeba jít do války kvůli jednomu ostrovu, jenž je od Britských ostrovů bezmála 13 000 km daleko a má jen 3000 obyvatel.

Ve své bakalářské práci jsem se konkrétně zaměřil na počátky konfliktu, diplomatické jednání před a v průběhu bitvy, invaze argentinských jednotek v Jižní Georgii a na Falklandách a jejich následné osvobození Velkou Británií, v neposlední řadě pak na výsledek celého konfliktu. Práce byla vybrána, aby připomněla obrovskou snahu britských jednotek o znovudobytí Falklandských ostrovů.

Samotná práce je rozložena do osmi kapitol a několika podkapitol. Než začnu vysvětlovat okolnosti konfliktu, zabývám se v úvodní kapitole všeobecnými informacemi o Falklandských ostrovech. Tím bych rád poukázal na fakt, že ostrov nemá žádné nerostné bohatství a v době vypuknutí války ani strategické postavení, čímž bych mimo jiné rád upozornil na určitou absurditu, kterou Argentinská vláda vyvolala jen proto, aby uklidnění svoji situace ve své vlasti. Dále se budu zabývat historií ostrovů, od objevení ostrovů, které se datuje k roku 1592, přes trvalé usídlení Britů v 19. století, jež trvalo 149 let, než přišli Argentinci. Poukážu na důležitost ostrovů v obou světových válkách a nastíním diplomatickou snahu o řešení sporu po druhé světové válce a její nepřímou účast na válce. V další kapitole navazuji na diplomacii, ale nyní už jen několik měsíců před samotným konfliktem. Konec této kapitoly je zaměřen na záminku, kterou chtěli Argentinci ospravedlnit svoji invazi na Falklandské ostrovy, ta samotná pak vypukla 2. dubna 1982. Samotnou invazi pak popisují v následující kapitole, kde po krátké bitvě v hlavním městě Stanley Argentinci vyhráli. V další části následně vysvětlují postoj, jakým se Velká Británie postavila tomuto nepříjemnému problému, a to jak z vojenského, tak i z politického hlediska. V následující části své práce chci poukázat na snahu amerického vyjednavče Alexandra Haiga, který se snažil obě dvě zneprátelené strany umoudřit a získat tím nějaký možný kompromis. Tato diplomacie probíhala v určitém hluchém místě konfliktu, kdy Britové dávali dohromady operační svaz, který by pomohl dobýt ostrovy zpět. Přes velkou snahu Haig, který cestoval do obou zemí a pokoušel se je přivést

k nějakému rozumnému řešení, nakonec musel ukončit tento diplomatický boj, který vystřídal boj opravdový. Další kapitola je nejrozsáhlejší; popisuje nejprve osvobození Jižní Georgie, kde se představily i jednotky SAS a SBS. Po zdařilém znovudobytí ostrova, jež se díky vysoké profesionalitě britských vojáků podařilo se také ukázalo, kdo v boji o Falklandské ostrovy bude mít navrch. Pak se přesuneme už k samotným Falklandám, kde nejdříve probíhaly boje na moři a ve vzduchu, proto aby Britové zajistili bezpečné vyloďení pro své muže. Následuje první velká bitva v Goose Green, kterou Britové vyhrávají, a díky této bitvě si vojáci zvedli sebevědomí. Po prvním vyhraném boji následuje pro vojáky přesun ke strategickým bodům, jež musí získat, než se utkají o samotné hlavní město. Po těchto vždy vyhraných, i když ne vždy lehkých bojích se britské jednotky dostávají do města Stanley, kde argentinský guvernér podepisuje kapitulaci, a to 14. května. Poslední část mé práce je pak věnována dopadům na jednotlivé země a jejich představitele.

Cílem bakalářské práce je snaha objasnit konflikt od jeho prvopočátků, které se táhly už od objevení Falklandských ostrovů, a chronologicky postupovat přes samotný boj až k důsledkům války. V této práci bych chtěl poukázat na obrovskou snahu Velké Británie navrátit ostrovy pod svoji vládu i přes ohromující vzdálenost. Rád bych také vysvětlil, jaké důvody vedly k vítězství Velké Británie nad Argentinou.

Ke svojí práci jsem použil mnoho literatury a článků, které mi pomohly k napsání této bakalářské práce. Vyzdvihnout ale musím především pět knížek, které mě doprovázely a pomáhaly v celé mé práci. Z české literatury mi nejvíce pomohla kniha od Jaroslava Hrbka s názvem *Válka o Falklandy*, jež je podle mého bádání jedinou takovou vydanou literaturou u nás, která se zabývá touto tematikou podrobně. Autor se v knize zaměřuje na všechny aspekty, které vedly k válce. Asi nejdůležitější a pro mě klíčová kniha ale byla vydaná pouze v angličtině a v českých knihovnách jsem ji objevil ve starém vydání, a tak jsem si pro svoji potřebu tuto knihu musel koupit. Kniha je od Maxe Hastinga a Simona Jenkinse a nese název *The Battle for the Falklands*. Kniha je oproti předchozí velmi podrobná, a to ve všech aspektech. Jako předchozí kniha, tak i tato vysvětluje konflikt velmi přehledně, ale oproti předchozí má tu výhodu, že více popisuje následky války. Další dvě knihy, které pro mě byly klíčové při výběru samotného tématu, jsou opět z anglické literatury. První kniha je od George D. Boyce s názvem *The Falklands war* a druhá kniha

je od Johna Liffina s titulem *Fight for the Falklands*. Obě tyto knihy řadím vedle sebe, jelikož právě tyto knihy mi pomohly s výběrem, jakým směrem se budu ubírat. I přesto, že oproti předchozím dvěma knihám jsou méně podrobné, velmi mi pomohly k všeobecnému nastínění konfliktu. Poslední kniha, kterou bych chtěl vyzdvihnout, je od Davida Harta Dykeje, který napsal knihu *Four Weeks in May: The Loss of HMS Coventry a Captain's Story*. Také je napsána v angličtině, ale na rozdíl od předchozí literatury se zabývá především situací na moři, a to z pohledu kapitána válečné lodi HMS Coventry. Kniha mi byla užitečná v detailním pochopení bojů na moři. Samozřejmě i ostatní knihy měly svoji váhu, ale především těchto pět knih mi pomohlo napsat tuto práci.

2 Geografie Falklandských ostrovů

Falklandské ostrovy leží v jižním Atlantském oceánu a od Británie jsou vzdáleny 13 000 km¹ a od argentinské Patagonie pouhých 500 km, takže už zde je patrné, s jakým problémem se Velká Británie musela vypořádat.² Falklandské ostrovy mají rozlohu 12 176 km²; pro lepší představu – je to jako Severní Irsko nebo také jako americký stát Connecticut. Hlavním městem je Stanley, které má okolo 2000 obyvatel, což je většina obyvatel na ostrovech. Celkový počet obyvatel Falkland činí 2826.³ Toto souostroví je rozděleno na dva velké ostrovy, Východní Falkland a Západní Falkland, a obě tyto části jsou rozděleny Falklandskou úžinou. Mimo těchto dvou ostrovů zde leží ještě kolem 200 malých ostrůvků. Povrch na ostrovech se skládá převážně z velmi hornatého terénu, na západním ostrově má nejvyšší kopec, Mount Adam, výšku 700 m a na východním ostrově je pak nejvyšší kopec celého souostroví Mount Usborne s výškou 705 m.⁴ Počasí, které hrálo svoji výraznou roli v našem konfliktu, je díky poloze Falklandských ostrovů, které leží velmi jižně v Atlantském oceánu a mají blízko k Antarktidě, dáno mírným podnebím a v letních měsících teploty nepřesahují teplotu 24 °C.⁵ Navíc na ostrovech velmi často prší, a to až polovinu dní v roce, a s tím souvisí i další problémy Velké Británie s opětovným získáním ostrovů. Kvůli častému dešti se zde na mnoha místech vytvářely bažinami zvlhčené pláně, jež Britům znemožňovaly používat v bitvě těžkou pozemní techniku, která se tak až na výjimky bojů neúčastnila.

---

¹ THATCHEROVÁ, Margaret, *Roky na Downing Street*, Praha 1997, s. 125.

² GORRY, Conner, *Jižní Amerika*, Praha 2003, s. 753.

³ Tamtéž, s. 753.

⁴ IVANOV, Lyubomir, *The Future of Falkland Islands and its People*, Sofia 2003, s. 19.

⁵ GORRY, Conner, *Jižní Amerika*, Praha 2003, s. 756.

3 Historie Falklandských ostrovů

3.1 První osídlení

Historie ostrovů začíná už v roce 1592, kdy je objevil anglický mořeplavec John Davis. Avšak teprve Francie v roce 1764 osídlila východní ostrov a založila zde osadu Port Louis⁶. Británie svoji první osadu založila o dva roky později na západním ostrově. Jelikož Španělsko v té době bylo krom Portugalska, které mělo svoji Brazílii, považováno za jedinou zemi na světě, které má právo osídlovat jižní část amerického kontinentu, vyvolalo to na španělské straně protesty proti osídlení východního ostrova Francií.⁷ Obě strany se domluvily, že Francie postoupí svoji provincii Španělsku za uhrazení nákladů, které zde Francie měla.⁸ Tento prodej se uskutečnil v roce 1767 za 24 000 liber; Španělé poté přejmenovali Port Louis na Puerto Soledad⁹ a celým ostrovům bylo dáno jméno Islas Malvinas, tedy Malvínské ostrovy. Když Španělé provedli tento obchod, netušili, že Britové založili svoji kolonii na druhém ostrově.

3.2 První krize

A zde začíná první krize o Falklandské ostrovy, která se s určitými přestávkami táhne do 21. století. Tato první krize se odehrává od roku 1769, kdy Španělé objeví na západních ostrovech, jenž pojmenovali Isla Gran Malvina britskou kolonii. A protože si v této oblasti nárokují všechna území tak, se v roce 1770 rozhodli s pěti loděmi a 1400 muži obsadit západní část ostrova. Tento akt se Britům vůbec nelíbil a pod hrozbou britské odvety a politického nátlaku ze strany Francie museli Španělé Britům západní ostrov vrátit zpět. Vyvstal zde ale problém, který se táhne až do současnosti. Tím problémem bylo to, že Španělé vrátili ostrov zpět Britům, ale ve smlouvě, kde se k tomu smluvně zavazují, je dovětek, že své svrchované vlády nad celým souostrovím se nevzdávají, což pak vede ke

---

⁶ LAFFIN, John, *Fight for the Falklands*, London 1982.

⁷ CLIFFORD, Milas, *The Falklands Islands and Their Dependencies*. In: *The Geographical Journal* 121, 1955, 4, s. 406.

⁸ HURLBULT, C., George, *The Falklands Islands*. In: *Journal of the American Geographical Society of New York* 19, 1887, s. 254–256.

⁹ McMANNERS, Hugh, *Forgotten Voice of the Falklands*, Londýn 2007, s. 4.

při mezi Brity a Argentinci, či vláda na ostrovech je oprávněná¹⁰. Nakonec zde Britové po této diplomatické výhře nebyli dlouho. Už v roce 1774 svoji osadu opustili z finančních důvodů.¹¹ Než ale odjeli, nechali zde desku, na níž je napsáno, že celý ostrov je pod vládou Jiřího III. V letech 1774 až 1811 zde vládlo Španělsko samo.¹² Tento stav se změnil v roce 1811, kdy i Španělé museli opustit ostrovy. A to z důvodu, že v těchto letech se v Jižní Americe bojovalo o nezávislost na Španělsku.¹³

Do španělské osady Puerto Soledad se vrátili osadníci v roce 1826 už jako argentinští lidé. Louise Vernet byl první argentinský guvernér na ostrově, avšak kvůli svým praktikám zde nezůstal moc dlouho. Vernet se totiž obohacoval na vysokých poplatcích za rybolov a těm rybářům, kteří nemohli tento poplatek zaplatit, byla zabavena loď. Tato praktika se mu nakonec nevyplatila, a to, když v roce 1831 zabavil 3 lodě americkým rybářům. Tento incident pobouřil velvyslance v Buenos Aires natolik, že na ostrov vyslal trestnou fregatu, která vyplenila osadu Puerto Soledad, a od té doby se i přes několik pokusů Argentině nepovedlo pořádek na ostrově obnovit.¹⁴

Britové se na ostrov vrátili až v roce 1833 a ještě ten rok zde vytvořili novou osadu a přístav pod názvem Stanley, což je i dnes hlavní město Falklandských ostrovů. A právě od roku 1833 se datuje i britská vláda nad tímto souostrovím, která trvala nepřetržitě 149 let.¹⁵ Falklandské ostrovy se staly britskou kolonií o sedm let později. Kolonisté, kteří začali ostrov kolonizovat, pocházeli především ze Skotska, a tak není překvapením, že hlavním výdělkem je i dnes chov ovcí.

3.3 Světové války

Důležitost Falklandských ostrovů se ukázala být jak v zásobování lodí mířících k Hornovu mysu potravinami a uhlím, tak i v jejich strategické poloze, a to především

---

¹⁰ BLUTH, Christoph, *The British Resort to Force in the Falklands/Malvinas Conflict 1982. International Law and Just War Theory*. In: *Journal of Peace Research* 24, 1987, 1, s. 6.

¹¹ McMANNERS, Hugh, *Forgotten Voice of the Falklands*, Londýn 2007, s. 4.

¹² SHACKLETON, Lord, *The Falkland Islands and Their History*. In: *The Royal Geographical Societs* 149, 1983, 1, s. 3.

¹³ METFORD, J., C., J., *Falklands or Malvins? The Background to the Dispute*. In: *Royal Institute of International Affairs* 44, 1968, 3, s. 473.

¹⁴ HURLBULT, C., George, *The Falklands Islands*. In: *Journal of the American Geographical Society of New York* 19, 1887, s. 259.

¹⁵ LAFFIN, John, *Fight for the Falklands*, London 1982, s. 196–197.

v obou světových válkách. V první světové válce stojí za zmínku zejména námořní bitva proti německému admirálovi Maximilianu von Spee, kterou lze rozdělit na dvě námořní bitvy. Tu první vedl von Spee proti siru Christopheru Cradockovi v bitvě u Coronelu, což je nedaleko Chilského pobřeží, kde hrabě von Spee nad viceadmirálem Cradockem zvítězil. Následně se von Spee vydal k Falklandským ostrovům, kde chtěl zničit britské zásobování a vylodit se na ostrově. V tom mu nakonec zabránil viceadmirál F. Doveton Sturdee, který 8. prosince 1914 Maximiliana von Spee porazil, a samotný hrabě při této bitvě zemřel.¹⁶

3.4 První pokus o řešení problému

Po druhé světové válce se argentiništi politici snažili oživit nárok na Malvíny a tím si i zvýšit svoji politickou popularitu. Když v roce 1964 vrcholilo celosvětové osvobozování kolonií, byly na seznamu těchto kolonií i Falklandy. Organizace společnosti národů v následujícím roce vyzvala jak britskou, tak argentinskou stranu, aby svůj spor vyřešily diplomatickou cestou. Na shromáždění OSN z 16. prosince 1965 byly rezolucí č. 2065 vyzvány k řešení problému, tak aby se dbalo na zájmy místních obyvatel.¹⁷ Tato diplomatická cesta se táhla dlouhých 16 let, aniž by dospěla k dohodě.

Sjednocování, které probíhalo už dlouhých 10 let, dostalo vážnou trhlinu, když v roce 1975 britská vláda vyslala výzkumnou loď, která měla prověřit ekonomický potenciál, což se argentinské vládě nelíbilo a pod záminkou, že loď je v argentinských vodách, se ji pokusila zastavit výstřelem. Britský kapitán to nebral na zřetel, jelikož věděl, že pluje 78 mil od falklandských břehů. Tento incident udělal vážnou trhlinu do integračního procesu. V roce 1977 se obě strany domluvily, že budou pokračovat v jednáních. Na jednom z jednání padl návrh, že by Británie dala ostrovy zpět do rukou Argentiny a ta je pak zpětně pronajala Britům. Toto jednání nakonec padlo, a to, když si obyvatelé Falkland vymohli svoji účast při jednání o svém osudu.¹⁸ A tak se veškerá jednání dostala opět na začátek.

---

¹⁶ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 11.

¹⁷ METFORD, J., C., J., *Falklands or Malvins? The Background to the Dispute*. In: Royal Institute of International Affairs 44, 1968, 3, s. 463.

¹⁸ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 12–13.

4 Předpoklad k válce

4.1 Nová vláda u moci

Počáteční předpoklady k válce už byly zmíněny v předchozí kapitole. Tato kapitola bude popisovat období těsně před konfliktem. Základem konfliktu, z kterého vypukla válka o Falklandy, bylo dosazení Leopolda Fortunato Galtieriho na post argentinského prezidenta v roce 1981.¹⁹ Galtieri byl zastánce k rozhodné akci na Malvíny. Měl za to, že získání souostroví bude mít rozhodný vliv na Argentinské postavení v jihoatlantické oblasti, a zároveň si uvědomoval blížící se 150leté výročí.²⁰ Aby si junta svoje postavení v jižním Atlantiku udržela, chtěla vytvořit trojúhelník mezi ostrovy Malvín, Ohňové země a okrajem antarktické pevniny. Junta byla přesvědčena, že po invazi na Malvíny si tuto věc obhájí na mezinárodní politické scéně. Vzhledem k umístění ostrova, který ležel přes 12 000 km daleko od Britských ostrovů, si argentinská vláda byla jista, že Britové nebudou mít zájem o získání ostrova zpět, jelikož Falklandy v těchto letech nebyly strategicky ani ekonomicky důležitými. Argentinský plán, jak získat Malvíny, počítal nejdříve s návrhem z let 1965–1967, který umožňoval ohlížet se na „zájmy“ ostrovanů, nikoliv na jejich „přání“. A kdyby se to Britům nelíbilo, byli připraveni na odříznutí ostrova od pevniny, tak aby Britům velmi zatížili vládní rozpočet. Kdyby se tento plán neuchytil, začala junta plánovat vojenskou akci na ostrov. Další fází problému, která měla vliv na konflikt, bylo to, že junta chtěla získat Malvíny diplomatickou cestou, jenže obyvatelé Falkland se v roce 1981 rozhodli postavit se jakémukoliv návrhu, který byl proti jejich „přání“, a tím se jednání o ostrovy definitivně ocitla v slepé uličce.²¹ Po tomhle stanovisku bylo juntě jasné, že tento spor diplomatickou cestou nevyřeší a budou muset svoji snahu převést z diplomatické na ráznou a rychlou akci na získání Malvín.

Na základě informací od tajné služby nebylo zřejmé až do poslední chvíle, že argentinská strana něco chystá. Premiérka Thatcherová se vyjádřila takto: *Při pohledu zpět se toto jeví jako okamžik zlomu. Ale když hodnotíme naši odpověď nové juntě, musíme si uvědomit, jak agresivně rétoričtí už byli v minulosti, aniž se stalo cokoliv. Kromě toho jsem*

---

¹⁹ STROSSER, Ed, PRINCE, Michael, *Stupidní válka*, Praha 2011, s. 224.

²⁰ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 58.

²¹ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 17–18.

na základě našich předchozích zkušeností soudili, že Argentina se patrně bude řídit politikou postupné eskalace sporu, přičemž začne diplomatickým a ekonomickým tlakem. V rozporu s tím, co se tehdy říkalo, jsme neměli až téměř do posledního okamžiku žádnou zpravodajskou informaci, že Argentina se chystá k invazi se vším všudy. Američané na tom byli stejně; Al Haig mi později řekl, že věděli dokonce ještě méně než my.²² Britové napomohli Argentincům v jejich rozhodování, když se britská vláda rozhodla z Falkland stáhnout loď HMS Endurance.

4.2 Diplomatické jednání

Nový diplomatický návrh podal argentinský ministr zahraničí Costa Mendez, aniž by věděl o myšlence získat ostrovy vojenskou akcí. Ministr poslal nový návrh Britům 27. ledna 1982, kdyby nová jednání opět vešla do slepé uličky, chtěl Mendez v srpnu přednést Malvíny k jednání v OSN. Argentinský tisk otisk článek už 24. ledna, který zveřejnil některé návrhy ministra zahraničí dříve, než je dostala samotná britská vláda. Část zveřejněného návrhu v tisku hovoří o tom, že pokud by Britové návrh smetli ze stolu, pak by argentinskou vládu podpořilo mnoho států v Evropě, a co hůř, dokonce i Spojené státy. V článku je také zmínka o možném vojenském pokusu vyřešit problém suverenity. Na návrh Costy Mendeze britská vláda reagovala pozitivně a s Argentinou si domluvila schůzku k projednání předloženého návrhu v New Yorku na konci února.²³ Do čela schůzky byl za britskou stranu dosazen Richard Luce²⁴ a za argentinskou stranu byl jmenován Enrique Ros²⁵.²⁶ Při jednání nebyl Ros informován o tajném plánu na vojenskou akci, za to dostal od své vlády jasný časový horizont tohoto jednání, která nesměla trvat příliš dlouho vůči blížícímu se britskému výročí. Aby si Argentinci zajistili tlak na Brity, zveřejnili po jednání nové oznámení, jež obsahovalo uznání argentinské suverenity na Malvínách, a to v krátkém časovém úseku. Změna, kterou tímto Argentinci vyvolali, byla pro Londýn zmatečná a vyvolala otázky, co tímto krokem junta zamýšlí. Až koncem března začínali Britové rozpoznávat prvotní cíle. Pokusem o zlepšení situace mezi oběma

---

²² THATCHEROVÁ, Margaret, *Roky na Downing Street*, Praha 1997, s. 128.

²³ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, s. 62–63.

²⁴ Richard Luce, ministr pro záležitost Falkland ve Foreign Office.

²⁵ Enrique Ros, profesionální diplomat a náměstek ministra zahraničí.

²⁶ PARSONS, Anthony, *The Falklands Crisis in United Nation*. In: Royal Institute of International Affairs 59, 1983, 2, s. 169.

stranami měl být dopis od lorda Carringtona, který měl vyjadřovat spokojenost nad výsledky únorového jednání.

4.3 Obsazení Jižní Georgie

Tato diplomatika se začala hroutit pod krizí, která vypukla na Jižní Georgii. Už za předchozího prezidenta vypracovala junta plán jak vybudovat tajnou základnu na ostrově. Jako zástěrku využili podnikatele Davidoffa, který dostal kontrakt na odstranění kovového šrotu z ostrova. Při cestě do Jižní Georgie se měli k dělníkům přimíchat vojáci argentinské armády. Akce se měla uskutečnit už koncem roku 1981, jenže malé incidenty vyvolaly na britské straně protesty. Junta se rozhodla akci s názvem Alpha odložit. Mise na získání tajné základny se rozběhla 9. března, kdy Davidoff odplul se svými dělníky na Jižní Georgii společně s 41 argentinskými vojáky. Dne 18. března připluli do Leithu v Jižní Georgii a o den později vztyčili argentinskou vlajku.²⁷ Britům se samozřejmě toto chování nelíbilo a telefonovali to guvernérovi Huntovi do Stanley. Po vyrozumění všech informací se Hunt domníval, že tento incident znamená ohrožování britské suverenity nad ostrovem. Guvernér tento problém vysvětlil i premiérce Thatcherové a ta vyslala k Jižní Georgii loď *Endurance*. Než loď doplula k ostrovu, snažil se Hunt Argentince donutit odplout z přístavu Leith. Guvernérova snaha o vyřešení problému pomohla. Argentinci se stáhli z ostrova 22. března a loď *Endurance* se mohla vrátit k původnímu plánu své cesty. Pozorovatelé, kteří měli za úkol tajně pozorovat argentinské námořníky, potvrdili odplutí argentinské lodě. Jenže ještě v ten samý den zpozorovali přibližně 10 mužů, kteří neodpluli. Londýn žádal, aby tyto muže vyzvedla *Endurance*. Juntě se tato myšlenka vůbec nelíbila a považovala to za nepřijatelné. Aby se incident vyřešil bez vojenské síly, hledala britská strana kompromis. Britský ústupek spočíval v tom, že Argentinci si vyzvednou zbytek lidí z Georgie vlastní lodí.

Junta v té době již měla vlastní plán, jak se vypořádat s touto diplomatickou krizí, a tím bylo vyslání torpédoborce *Bahía Paraiso*. Loď neměla v úmyslu vzít svoje muže zpět, ale naopak měla přivést další tucet mužů, což se stalo 23. března.²⁸ Britská vláda se touto

---

²⁷ BOYCE, D., George, *The Falklands War*, New York 2005, s. 29.

²⁸ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 70.

krizí začala zabývat o dva dny později. Chtěla stále najít nějaký kompromis, jelikož bylo jasné, že kdyby museli jít do přímého střetu tak Británie v tuto chvíli prohrála. Dne 26. března jednala junta o dalším kroku v krizi a nakonec bylo rozhodnuto provést co nejrychleji invazi na Malvíny. Jak diplomaté, tak vrchní velení argentinské vlády mělo mylnou představu o získání ostrovů bez boje. Mysleli si, že se Britové kvůli vzdálenosti od ostrovů a nákladnosti s tím spojené nakonec vzdají suverenity nad ostrovy. Což se později ukázalo jako špatná domněnka.

5 Argentinská invaze na ostrovy

5.1 Invaze na Falklandy

Invazní jednotky vyrazily z argentinských břehů 28. března. Přestože byli Argentinci už dávno rozhodnutí získat Malvíny do svých rukou, museli se vypořádat s určitými problémy ve své armádě. Například nástup do základní služby byl v měsíci březnu, dalším problémem bylo ještě chybějící vybavení pro námořnictvo a letectvo nedostalo ještě všechny letouny Super-Etendard společně s francouzskými střelami Exocet. I přes tyto nedostatky byly ozbrojené síly pro invazi, věřily totiž v to, že intervence na ostrově bude pouze na krátké období. Samotná akce měla několik bodů, které se při invazi měly dodržet. Jedním z nich bylo žádné krveprolití, a to i na britských vojácích sloužících na Malvinách. Neméně důležitým bodem byl moment překvapení a ukončení samotné akce mělo probíhat velmi rychle. Velitelem operace na dobytí Falkland byl jmenován generál García.²⁹ Vojáci směřující na ostrov se o tom, kam přesně jedou, dozvěděli až při cestě na Malvíny. Tato operace nesla název Rosario.

Guvernér Falklandských ostrovů se o Argentinské invazi dozvěděl až 1. dubna. Na ostrovech bylo v tu chvíli 76 vojáků námořní pěchoty a falklandskou domobranu.³⁰ Velitelem mužstva byl major Norman, který po domluvě s guvernérem dostal za úkol zdržet invazi na tak dlouho, než argentinský velitel bude ochoten vyjednávat. Invazní svaz přišel o moment překvapení, když kvůli počasí ztratil jeden den a invaze začala 2. dubna.

Akce měla začít hned po půlnoci 2. dubna. Dvě speciální jednotky Búzo Tático se měly vydat ke kasárnám. Další speciální jednotka o tři hodiny později měla za úkol označit invazní pláž pro samotný výsadek. Hodina H nastala kolem 6.30, kdy se vylodil 2. prapor, jehož polovina měla za úkol obsazení místního letiště a druhá půlka přesun do hlavního města Stanley ze západní strany. Druhá vlna pak měla obklíčit město z východní strany. Argentínští vojáci byli překvapeni, že doposud nenarazili na žádný odpor. Britští vojáci totiž ze svých pozic ustupovali směrem ke Stanley; nakonec do města dorazila jediná jednotka, která se dokázala vyhnout argentinským vojákům. Búzo Tatico mělo za úkol

---

²⁹ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 52–53.

³⁰ BOYCE, D., George, *The Falklands War*, New York 2005, s. 76.

obklíčit vládní budovu a zajmout guvernéra Hunta. Vojáci, kteří tuto budovu hlídali, zpozorovali argentinské speciální komando a začali po něm střílet. V přestřelce umřel velitel Búzo Tactico, a tím se stal i první obětí ve válce o Falklandy.³¹ Britský voják, který bránil vládní budovu, popsal boj takto: „*Ležel jsem tam a trásl se do hlavy k patě jako kus rosolu... V takových situacích se musíte oddat samomluvě. Přikázal jsem sám sobě: ‚Věděl jsi, že k něčemu dojde. Tak se seber, protože kdyby ted’ někdo šplhal přes zeď, nebudeš schopen trefit ani ti zeď, natož cíl.‘*“³² Guvernér Hunt se nakonec rozhodl ukončit odpor, složit zbraně a domluvit se na kapitulaci.³³ Do místa přechozích bojů přiletěl i generál García, který přebíral správu nad Falklandami do doby, než ji převezme generál Menéndez. V poledne pak byla nad Stanley vztyčena argentinská vlajka, a to po 149 letech.

Junta se nakonec rozhodla obsadit i Jižní Georgii, což bylo vzhledem k předchozímu incidentu na těchto ostrovech jen přirozené. I přesto, že vojáci zde měli v úmyslu bránit svá postavení do posledního muže, nadporučík Mills obráncům vydal pokyn, aby se vzdali, a do vysílačky pronesl toto: „*Je to jen kus země, za tři týdny se to tu bude hemžit válečnými loděmi a ostrov získáme snadno zpátky. Když se však necháte zabít, tak vás zpátky nedostaneme. Takže žádné hrdinství, jen předstíraný odpor.*“³⁴ Jednotky ale stále ještě srdatě bojovaly, dokonce se jim podařilo sestřelit vrtulník. Postupně se ale jejich pozice začala zhoršovat, a tak se po úporném boji 3. dubna vzdaly. Hlavní město Stanley Argentinci změnili na Puerto Argentino.

---

³¹ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 57.

³² SNOW, Peter, SNOW, Dan, *Největší světová bojiště 20. století*, Praha 2009, s. 215.

³³ NEILLANDS, Robin, *V bojové zóně 1935–2006*, Praha 2001, s. 223.

³⁴ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 59.

6 Britská reakce

6.1 Britské mobilizování

Britové se dozvěděli o vyplutí invazní flotily až 31. března. Premiérka Margaret Thatcherová svolala narychlo schůzi, na níž byl i první námořní lord admirál sir Henry Leach, který na schůzce potvrdil, že na odrazení argentinské invaze je pozdě. Admirál navrhl, že může do jižního Atlantiku vyslat operační svaz do tří týdnů. Leach ale upozornil premiérku na polovičitost svého rozhodnutí a požadoval nasazení celého operačního svazu společně s logistikou. Admirál dostal na mítinku rozkaz, aby prozatím připravil operační svaz k případnému uskutečnění. Po invazi argentinských jednotek 2. dubna se sešla vláda a rozhodla o vyslání operačního svazu. Margaret Thatcherová před vládou pak pronesla projev, ve kterém vysvětlovala svoje rozhodnutí: *„Musím oznámit sněmovně, že Falklandské ostrovy a jejich závislá území zůstanou britským teritoriem. Žádná agrese a žádná invaze nemohou změnit tento prostý fakt. Cílem vlády je postarat se o to, aby ostrovy byly osvobozeny od okupantů a navráceny pod britskou správu v nejbližším možném termínu. Obyvatelstvo Falklandských ostrovů, stejně jako obyvatelstvo Spojeného království jsou ostrovní pokolení... Početem je jich málo, ale mají právo žít v míru, vybrat si svůj vlastní způsob života a rozhodnout se, ke komu patří. Jejich způsob života je britský; jsou loajální koruně. Je vůlí britských lidí a povinností vlády Jeho Veličenstva, abychom toto právo zaštitili. Takové jsou naše úmysly a snažení a já věřím, že je k tomu odhodlán i každý člen parlamentu.“*³⁵ I opoziční vůdce labouristické strany, Michael Foot oznámil: *„Máme morální povinnost, politickou povinnost a všechny další typy povinnosti zajistit, aby se udržel svazek falklandských ostrovanů s Británií.“*³⁶

Jak je britským zvykem při každé válce, tak i v tomto případě byl zřízen válečný kabinet, a to i přesto, že nebyla vyhlášena válka. Jednou z nejdůležitějších osob byl admirál sir John Fieldhouse, pracující na základně v Nortwoodu, který velel operačnímu svazu. Fieldhouseovi přímo podléhal kontradmirál John Woodward, velel lodím mířícím do jižního Atlantiku, dále pak viceadmirál Peter Herbert, ten velel ponorkám, velitelem

³⁵ THATCHEROVÁ, Margaret, *Roky na Downing Street*, Praha 1997, s. 132.

³⁶ SNOW, Peter, SNOW, Dan, *Největší světová bojiště 20. století*, Praha 2009, s. 219.

podzemních sil byl brigádní admirál Julian Thompson, letecké operace měl na starosti air marshal sir John Curtiss a generálmajor Jeremy Moor byl poradce Fieldhouse a velitel námořní pěchoty. Woodward 2. dubna dal rozkaz, aby 1. flotila vyplula do jižního Atlantiku; tuto flotilu tvořilo 10 lodí, jimiž byly starší torpédoborce Antrim a modernější Coventry dále fregaty Glamorgan, Glasgow, Sheffield, Yarmouth, Brilliant a Arrow. K těmto lodím se pak ještě připojil tanker Auxiliary a Appleleaf.³⁷ O tři dny později pak z Portsmouthu vypluly dvě letadlové lodě, Hermes a Invincible, které měly na svých palubách každá po 9 vrtulnicích typu Sea King a 5 stíhacích bombardérů Sea Harrier. Pro tento malý počet vzdušných sil byly nakonec posíleny 20 dalšími Harriery a 18 vrtulníky Sea King. S těmito letadlovými loděmi vyrazily z Portsmouthu i fregaty Alacrity a Antelope a také zásobovací a cisternové lodě Pearleaf, Resource a Olmed. Veřejnost neměla potuchy o tom, že 1. flotila pluje do jižního Atlantiku.

Jednotky, které měly bojovat na Falklandách, byly z 3. brigády commandos. K nim byly přiděleny další podpůrné jednotky, skládající se z námořní pěchoty 40., 42. a 45. commanda o velikosti praporu. Doplnovat je měla dělostřelecká brigáda 29. pluku. Brigáda dokonce vlastnila vlastní vrtulníky typu Gazelle a Scout. Další jednotkami byly 3. parašutistický prapor, rota B, což je gardový jezdecký pluk Blues and Royals, a poslední jednotka měla za úkol protileteckou obranu, kterou tvořila brigádní baterie T 12. pluku. Po zjištění, že argentinské jednotky zvyšují svůj počet, se rozhodla britská vláda posílit 3. brigádu o další jednotky, jenž tvořily 2. parašutistický prapor, 29. baterie 4. pluku polního dělostřelectva, 9. parašutistická ženijní jednotka.³⁸

Pro vylodění vojáků 6. dubna vyplula z Portsmouthu výsadková loď Fearless a další 4 menší výsadkové lodě, Sir Galahad, Sir Geraint, Sir Lancelot a Sir Percivale, jež vypluly z Marchwoodu. Velitelství muselo vyřešit problém, který se týkal převozu dalších vojáků na jih. Nakonec rekrutovali několik obchodních lodí, jako byly pasažérské lodě Canberra, Queen Elizabeth 2 a trajekty Elk a Norland; tyto lodě vyplouvaly od 9. dubna. Po nich pak 19. dubna vypluly fregaty Argonaut a Ardent, navíc k nim byla přidělena pasažérská loď a všechny tři lodě byly upraveny na lodě nemocniční. Jako ambulantní lodě

---

³⁷ DYKE, Hart, David, *Four Weeks in May. The Loss of HMS Coventry a Captain's Story*, London 2007, s. 13.

³⁸ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 67.

posloužily vyměřovací lodě Hecla, Herald a Hydra. Jako poslední lodě do operačního svazu byly vyslány, výsadková loď Intrepid a kontejnerová loď Atlantic Conveyor, jenž měl na své palubě důležitou zásobu vrtulníků Wessex a Chinooků, které měly pomoci k přesunu vojáků z jedné části Falkland na druhou, spolu s vrtulníky byla převážena i letecká posila 20 Herrierů.³⁹ Koncem dubna plulo na lodích kolem 15 000 vojáků a téměř polovina vojáků mohla být nasazena k vylodění. Většina vojáků i přes svoji cestu na jih nevěřila, že k boji dojde, a spoléhala na diplomacii.

6.2 Pokus o diplomacii

Britská vláda se nesnažila jen na vojenské úrovni, ale měla snahu i na diplomatické scéně. První jednání začalo ještě před samotnou invazí 31. března v OSN, kdy na konci jednání předseda vyzval obě strany k jednání. Britská vláda si uvědomovala, že při svých diplomatických jednáních musí být co nejrychlejší, dokud Velká Británie vypadá jako oběť. Když se 2. dubna sešla Rada bezpečnosti, britská delegace přišla se svým návrhem rezoluce. Pro svůj návrh rezoluce musela sehnat 9 stálých členů Rady bezpečnosti a v tuto chvíli měla jistou podporu od Spojených států, Francie, Irska a Japonska. Nakonec se podařilo získat všechny potřebné hlasy. Argentina měla poslední možnost, jak tuto rezoluci zarazit, a tou bylo přesvědčit SSSR, aby použila svoje právo veta. Premiérka se ve svých pamětech vyjádřila takto: „V sobotu 3. dubna Tony Persons dosáhl diplomatického triumfu tím, že přesvědčil Radu bezpečnosti k přijetí rezoluce RB 502., požadující okamžité a bezpodmínečné stažení Argentinců z Falkland. Nebylo to snadné. Debata byla rozhořčená a složitá. Věděli jsme, že stará, protikolonialistická zaujatost OSN poštvé proti nám některé členy Rady bezpečnosti, nebyť skutečnosti, že Argentina se dopustila nepokryté agrese.“⁴⁰ Americká vláda setrvala v době, kdy obě zneprátelené strany stále preferovaly diplomatické jednání před bojem, jako neutrální země. I přesto, že USA, navenek neutrální, v utajení pomáhala Velké Británii. Spojené státy pomohly jak s novou výbavou, tak Britům poskytly na jejich cestě k Falklandům ostrov Ascension, kde se většina lodí měla shromáždit před vlastním dobytím ostrovů. První lodě dorazily 10. dubna a byly to Antrim, Plymouth a Tidespring, které měly za úkol dobýt Jižní Georgii, Lodě

³⁹ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 68–68.

⁴⁰ THATCHEROVÁ, Margaret, *Roky na Downing Street*, Praha 1997, s. 132.

vypluly 12. dubna a na jejich cestě se k nim připojila i HMS Endurance. Poslední loď připlula do Ascension 5. května a byla to výsadková loď Intrepid. Britská vláda se rozhodla pro vytvoření zakázaného pásma o velikosti dvoustmílového pásma kolem Falklandských ostrovů. Toto pásmo mohla uplatnit od 12. dubna, kdy do pásma připluly britské ponorky Spartan, Splendid a Conqueror.⁴¹ Zakázané pásmo v tuto chvíli platilo pro argentinské lodě. Hlavní operační svaz vyrazil 7. května směrem na Falklandy.

---

⁴¹ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 77–78.

7 Postoj na mezinárodním poli

7.1 Diplomacie Alexandra Haiga

Jak už bylo zmíněno, prvním krokem v mezinárodní diplomacii bylo schválení britské rezoluce 502. V čase mezi invazí a dobytím Falkland zpět byla tato mezera vyplněna diplomacií. Dnes tuto mezinárodní výplň známe také pod označením „*kyvadlová diplomacie Alexandra Haiga*“. Britové hledali podporu u svých spojenců, nejdříve zejména v Evropě. Nejprve se jim podařilo uvalit embargo na zbraně, které Argentinci dováželi právě z Evropy. Platnost embarga byla potvrzena 16. dubna a platila na jeden měsíc.⁴² Tímto zákazem dovozu zbraní znemožnili dokoupit francouzské střely Exocet. Britové také požádali o pomoc s technikou, kterou používala argentinská strana, a to především s letouny Mirage III. Francouzská vláda byla velmi ochotná s pomocí a tak britští piloti proti nim mohli cvičit a najít tak nejlépe jejich slabiny.

Na mezinárodní scéně hledaly obě zneprátelené strany největší podporu u Spojených států. Každý ze států měl svůj opodstatněný důvod, proč právě USA měly být na její straně. Velká Británie svůj důvod směřovala k tomu, že USA jsou dlouholetým spojencem. Argentina chtěla využít toho, že její režim byl pro Američany cenný z důvodu oslabení komunismu ve Střední Americe. Spojené státy měly v tomto případě jen dvě možnosti, buď podpoří Velkou Británii, nebo se stanou neutrálními, a tím by v podstatě podpořily nepřímo Argentinu, naopak přímá podpora nepřipadala v úvahu. Pravdou ale je, že USA i v době, kdy byly oficiálně neutrální, poskytovaly Velké Británii pomocnou ruku, a to především z vojenského hlediska. Při plavbě na Falklandy poskytly Spojené státy ostrov Ascension, kde Britové mohli doplnit zásoby a vyzbrojit svá letadla novými střelami Sidewinder, pozemní jednotky zas dostaly protiletdecké obranné střely Stinger. Z toho ostrova pak v průběhu války vzlétávaly bombardéry ke svým akcím nad Falklandy. Konečná pomoc Spojené státy vyšla na 60 miliónů dolarů.⁴³

USA se aspoň na začátku chovaly jako neutrální země, která měla hrát jakéhosi prostředníka mezi oběma státy. Do čela zprostředkovatele byl nakonec vybrán Alexander

---

⁴² HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 81.

⁴³ Tamtéž, s. 95.

Haig. Americké cíle po celou dobu zůstaly neměnné, těmi bylo zabránit válce, ale ne za každou cenu. První setkání Haig domluvil na 6. dubna a jeho prvotní záměr byl odklonění operačního svazu a stažení argentinských vojsk z Falkland, kde by byly nahrazeny jednotkami z Kanady a USA. A zde začíná začarovaný kruh mezi oběma zeměmi, který pokračoval až do konce diplomacie jednání. Britové by návrh přijali jen pod podmínkou, že první krok musí udělat Argentina, a tím je opustit ostrovy. To Argentinci neuskutečnili, důvodem, proč junta nechtěla ustoupit ve své diplomacii, bylo to, že v této chvíli nikdo z vlády nevěřil v samotnou válku. To vystihuje i situace, kdy generál Walterse tlumočil prezidentovi Galtierimu, co se mu na schůzce pokoušel vysvětlit Haig: „*Pane generále, oni budou bojovat a oni zvítězí. Mají technické prostředky, které vy prostě nemáte. Mají zkušenou profesionální armádu, ve které již na každého stříleli, a všechno ostatní. Vy máte sedmnáctileté brance, z nichž někteří přišli z tropického podnebí.*“ Na to mu prezident Galtieri odpověděl: „*Ta ženská se neodvází.*“⁴⁴ Na jiné schůzce 9. dubna Haig navrhl, aby ostrov spravovala Kanada spolu s USA a dvěma zeměmi z latinské republiky. Obě země se pak měly domluvit do konce roku. I když na to argentinská vláda nepřistoupila a diplomatická schůzka končila 11. dubna, Haig byl přesvědčen, že našel určitou kompromisní cestu, která mohla tuto krizi vyvést ze slepé uličky. Bohužel ještě na letišti při odletu do Londýna mu zástupce argentinské diplomatické skupiny Costa Mendez předal obálku, kterou si Haig přečetl až v letadle. V obálce byly oficiální argentinské návrhy, jež popíraly vše, o co se Haig v Buenos Aires pokoušel.⁴⁵

Do Londýna Haig přijel 12. dubna a pokusil se argentinské návrhy vybarvit co nejoptimističtěji. Britský postoj byl i po tomto návrhu stejný a vláda trvala nejdříve stažení vojsk. Britský postoj v této době popsal Thomas Ender jako: „... *ochotu poslouchat, ne však hledat řešení.*“⁴⁶ I přes vzrůstající pochybování ze strany britské vlády o smyslu této kyvadlové politiky byli ochotni udělat ústupek v rámci sebeurčení ostrovanů, i když věděli, že v ostatních bodech se nemůžou strany shodnout. Přesto tento ústupek vlil Haigovi nový impuls do žil a vracel se do Buenos Aires s novým návrhem. Ten představil juntě 14. dubna; obsahoval sedm bodů, o nichž by podle něj byla britská vláda dále ochotna jednat.

---

⁴⁴ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 89.

⁴⁵ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 137–138.

⁴⁶ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 92.

Ani tento návrh se argentinské vládě nelíbil, a tak Haig navrhl, aby tyto body upravila tak, jak by pro ni samotnou bylo vhodné. Junta návrh nakonec upravila a 19. dubna dala Haigovi k pročetí. Ten ji pochválil, ale upozornil ji, že takto změněné body Londýn opět nepřijme. K těmto neshodám přibyl ještě další nový problém, a to ten, že Argentina začala podezírat Američany ze snahy dostat celou věc do statu quo ante bellum a k právu na sebeurčení⁴⁷. Po poradě, kterou junta měla, se rozhodla vrátit k původnímu nekompromisnímu stanovisku. Toto stanovisko nebylo ale ještě zařazeno do návrhů, které junta znovu přepracovala, aby je Američané mohli poslat do Londýna. Než Haig odlétá zpět do států, dává mu Costa opět obálku, kterou si přečte znovu až v letadle. V dokumentu se píše, že Argentina už nebude dělat žádné ústupky. Haig konečně pochopil, že další jednání nemají cenu.

7.2 Poslední pokus o zlepšení vztahů

Jednání se dostala do slepé uličky, i když podle mého mínění v této uličce byla od začátku diplomatického jednání. Samozřejmě si ani jedna strana nemohla formálně dovolit ukončit diplomatické jednání. Nakonec se Haig rozhodl místo domluvených dohod mezi oběma stranami vnést vlastní návrh. Argentinská vláda tento americký požadavek nakonec formálně odmítla. Premiérka Margaret Thatcherová se po schůzce kabinetu rozhodla napsat prezidentu Reganovi názor, že právě Argentina formálně zamítla americký návrh. Prezident ji později odpověděl touto zprávou: „*Jsem si jistý vaším souhlasem s tím, že je nyní nezbytné, abychom světu objasnili, že byly vynaloženy všechny prostředky k dosažení spravedlivého a mírového řešení a že jsme nabídli argentinské vládě, aby si vybrala mezi tímto řešením a pokračujícím nepřátelstvím. My proto zveřejníme celkové zhodnocení úsilí, které jsme vynaložili. Popíšeme americký návrh obecně, ale do podrobností jej publikovat nebudeme, kvůli potížím, které by to mohlo způsobit vám. Oceňuji, že i když jste v tomto návrhu shledávali zásadní potíže, nezamítli jste ho. Nenecháme nikoho na pochybách, že vláda Jehojiho Veličenstva s námi v dobrém víře spolupracovala a nakonec neměla jinou možnost než použít vojenskou akci, založenou na právu sebeurčení.*“⁴⁸ O dva dni později, 30. dubna, vydal Haig prohlášení, v němž oficiálně popsal snahu USA o pomoc jako

---

⁴⁷ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 102.

⁴⁸ THATCHEROVÁ, Margaret, *Roky na Downing Street*, Praha 1997, s. 150.

zprostředkovatele mezi nesvářenými stranami. Na konci prohlášení Haig oznámil, že Spojené státy nebudou trpět nezákonné použití síly a oficiálně se postavily na stranu Velké Británie.

8 Průběh bojů na ostrovech

8.1 Osvobození Jižní Georgie

Než vypukla samotná invaze na Falklandské ostrovy, bylo v Londýně domluveno, že britské jednotky nejdříve obsadí ostrov Jižní Georgie. Tato akce měla dokázat, jak jsou Britové odhodlaní dobýt zpátky Falklandy. Operace nesla název Paraquet a velel jí admirál Fieldhouse. Britské námořnictvo, které vyslalo větší operační svaz směrem k Falklandám a poté zde byl menší, který byl vyslán směrem k jižní Georgii. Skupinu tvořil jeden torpédoborec Antrim, fregata Plymouth, tanker Tidespring a polární loď Endurance.⁴⁹ Na těchto lodích bylo 230 mužů a šest vrtulníků, které měly dopravit vojáky na ostrov.⁵⁰

Od 17. dubna zde hlídkovala ponorka Conqueror a o 3 dny později pak nad ostrovem a v blízkém okolí probíhal letecký radarový průzkum na zjištění jiných argentinských lodí. Tento letecký průzkum byl velmi náročný, jelikož letadla odlétala ze základny Ascension, která je od Jižní Georgie vzdálená 10461 km a doba letu byla 15 hodin. Avšak i přes tento nelehký úkol nebylo ve vodách okolo Jižní Georgie nalezeno žádné argentinské plavidlo.⁵¹

Na poradě bylo pak rozhodnuto, že 21. dubna zahájí SAS vylodění na ledovec Fortuna, kde měli vojáci urazit dalších 15 km pěšky k argentinské posádce v Leith Harbour. Úderný tým tvořilo 16 mužů a jejich kapitánem byl John Hamilton. Tito muži byli speciálně vycvičeni v horách a v arktických podmínkách. K ledovci odletěly tři vrtulníky typu Wessex, které podle plánu dopravily jednotku SAS na určené místo. I přes to, že jednotky měly speciální výcvik pro takto nehostinné podmínky, už druhý den musely volat o pomoc. Problém byl v tom, že počasí v Jižní Georgii se velmi zhoršilo a ani takto vycvičení vojáci, jako byla jednotka SAS, nemohli bojovat s tak velkou sněhovou bouří, která v tu chvíli byla nad Georgii a která dosahovala rychlosti až 160 km/h.⁵² Ráno 22. dubna byli nuceni volat vysílačkou o pomoc. A tak se znovu všechny tři vrtulníky vracely zpátky pro vojáky, kteří právě bojovali o holé přežití. Piloti vrtulníku tentokrát ale museli letět v bouři a nakonec jednotku SAS našli skoro na stejném místě, kde je vysadili. Jenže při zpáteční

---

⁴⁹ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 150.

⁵⁰ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 105.

⁵¹ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 159.

⁵² Tamtéž, s. 161.

cestě na loď se dva vrtulníky Wessex zřítily. Naštěstí se žádnému z vojáků nic vážného nestalo a poslední vrtulník s pilotem Ianem Stanleyem se po návratu na loď Antrim vydal na záchranou akci. Stanley na tuto záchranou misi měl vrtulník, který měl kapacitu pro 4 lidi, jenže musel zachránit 10 lidí SAS. Vše se nakonec podařilo už bez vážných problémů. Po válce byl pak Ian Stanley vyznamenán řádem za vynikající službu.⁵³ Margaret Thatcherová se s pilotem Stanleyem setkala o měsíc později a ve svých pamětech o něm píše takto: „... byl to úplně skromný, tichý profesionál. Jeho jedinou poznámkou bylo, že až do té doby neviděl v jedné helikoptéře tolik lidí.“⁵⁴ I přes tento nezdar se dalšího dne pokoušela jiná jednotka SAS dostat na ostrov a navázat vizuální kontakt. Tentokrát byly místo helikoptér nasazeny tři čluny. Posádky dvou ze tří člunů ale nakonec musely být zachráněny vrtulníky. Třetímu člunu se podařilo dostat na pobřeží, jenže argentinští vojáci tuto jednotku zpozorovali, a tak moment překvapení padl.

V sobotu 25. dubna Ian Stanley narazil na argentinskou ponorku Santa Fé, která předtím vysazovala u Grytvikenu posily. Stanley s vrtulníkem Wessex zaútočil na ponorku, která právě byla vynořena na hladině, a svrhl na ni hlubinné pumy; poté i ostatní vrtulníky začaly střílet, a to raketami AS12. Ponorka Santa Fe byla natolik poškozena, že musela odplout do Grytvinku a po konci války ji odtáhli zpět do Argentiny.⁵⁵ Díky tomu, že argentinská ponorka byla mimo hru, bylo po krátké poradě rozhodnuto o provedení výsadku ještě ten den.

Výsadek pod vedením Guye Sheridana, který měl k dispozici jen 75 mužů⁵⁶ a byl vysazen nedaleko Grytvinku, se do přímého boje nedostal. A to z jednoho prostého důvodu: Britové, aby ukázali svoji převahu, z lodí Antrim a Plymouth bombardovali argentinské pozice na pevnině a argentinští vojáci se vzdali. O den později se pak další argentinští vojáci vzdali u Leithu. Celkem se na ostrově společně s ponorkou Santa Fe vzdalo 196 argentinských vojáků.⁵⁷

---

⁵³ LAFFIN, John, *Fight for the Falklands*, London 1982, s. 40.

⁵⁴ THATCHEROVÁ, Margaret, *Roky na Downing Street*, Praha 1997, s. 146.

⁵⁵ THOMPSON, Julian, *3 Commando Brigade in the Falklands. No Picnic*, Barnsley 2007, s. 39.

⁵⁶ Tamtéž, s. 40.

⁵⁷ LAFFIN, John, *Fight for the Falklands*, London 1982, s. 41.

Když se Margaret Thatcherová dozvěděla o zprávě, že Británie získala Jižní Georgii zpět, byla velmi nadšená a ten den měla shodou okolností návštěvu u královny ve Windsoru. Byla velmi ráda, že tuto novinu mohla královně říci osobně. Večer pak ještě premiérka svolala tiskovou konferenci, kde s Johnem Nottem oznámili tuto novinu široké veřejnosti. Premiérka pronesla jen jednu větu: „*Prostě se radujte z téhle zprávy a blahopřejte našim jednotkám a námořníkům... Radujte se.*“⁵⁸ Přestože tato mise neměla lehký začátek a mohla skončit i katastrofou, nakonec se její průběh otočil a získání ostrova bylo celkem jednoduché. V této misi neztratili Britové ani jediného vojáka. Jedinou obětí byl argentinský voják z ponorky Santa Fe, který na následky svého zranění později zemřel.⁵⁹ I to napomohlo vojákům k povzbuzení morálky a k ještě většímu odhodlání dobýt Falklandské ostrovy zpět.

Nyní se všechny oči upíraly k Falklandským ostrovům, které byly po Jižní Georgii na řadě. Předchozí blokáda, kterou britská vláda zavedla 12. dubna, se změnila na zakázanou zónu. To znamenalo, že Britové mohou v této zóně napadat všechny argentinské lodě i letadla bez předešlého varování. Této hrozby si Argentinci byli vědomi, a přestože jejich válečné loďstvo vyplulo 27. dubna na moře, drželo se mimo zakázanou zónu. Hlavní síla argentinského loďstva byla letadlová loď Veinticinco de Mayo, křižník, sedm torpédoborců, tři fregaty a čtyři tankery. Argentinské loďstvo se pak rozdělilo na dvě skupiny, jižně a severně od Falkland.⁶⁰

8.2 Operace Corporate

Akce na osvobození Falklandských ostrovů se v této fázi nazývala Corporate a měla za úkol získat převahu jak na moři, tak ve vzduchu. Tuto fázi akce měl pod sebou admirál Woodward. Ten, aby získal lepší informace o pohybu a základnách argentinských jednotek, vyslal na ostrov speciální jednotky SAS a SBS, které měly klíčový význam při rozhodování o místě vylodění a dalších vojenských akcích, které po výsadbku probíhaly až do kapitulace. Akce se posunula do druhé fáze, když bojové lodě vpluly do zakázané zóny a zároveň s tím byla zahájena letecká operace Black Buck 1, která měla za úkol

---

⁵⁸ THATCHEROVÁ, Margaret, *Roky na Downing Street*, Praha 1997, s. 149.

⁵⁹ LAFFIN, John, *Fight for the Falklands*, London 1982, s. 41.

⁶⁰ HRBEK, Jaroslav, *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 114.

vybombardovat, a tím vyřadit letiště v Stanley. Na tuto operaci byly použity bombardéry RAF typu Avron Vulcan.⁶¹ Těm se i přes obrovskou dálku bezmála pěti a půl tisíce kilometrů, které musely uletět z letecké základny Ascension, podařilo vyřadit letiště 21 pumami.⁶² Při tomto náletu zničily bombardéry už pouze jeden letoun Pucara, jinak více závažných škod Argentinci neutrpěli.

Už před tímto náletem dorazil 1. května válečný svaz admirála Woodwarda do zakázané zóny. Svaz tvořil 12 válečných lodí plus 3 zásobovací, nejdůležitějšími byly letadlové lodě Hermes a Invincible, které měly na svých palubách letadla Harrier a vrtulníky Sea King. Další dvě fregaty 22 Broadsword a Brilliant operovaly blízko letadlových lodí pro případ leteckého útoku. K obraně vlajkových lodí používaly protiletecké střely Sea Dart. Dále byly v operačním svazu další čtyři fregaty: Plymouth, Yarmouth, Alacrity, Arrow; 42 Coventry, Glasgow a Sheffield, které byly vyzbrojeny protiletadlovými raketami Sea Dart, a torpédoborec Glamorgan.⁶³ Společně s těmito loděmi zde ještě operovaly zásobovací a cisternové lodě Resource, Olmeda a Appleleaf.⁶⁴ V první den akce probíhaly přípravy jak letecké na letišti Stanley a Goose Green, tak i některých lodí, které ostřelovaly pobřeží u Stanley. Kvůli leteckému útoku u hlavního města si pak Argentinci mysleli, že hlavní vylovení proběhne na plážích u Stanley. V této akci také Britové zjistili, jak je pro jejich lodě nebezpečné útočit ve dne, jelikož dělostřelecký útok nenechal chladným argentinskou obranu, která proti britskému námořnictvu poslala stíhací bombardéry Dagger. Také proto kapitán, který skupině lodí velel, ihned dělostřeleckou palbu odvolal a stáhl se. Odpoledne se ještě nad Falklandskými ostrovy zrodila další akce, tentokrát v podání argentinského letectva, které mělo za úkol zaútočit na britské lodě. Argentina v průběhu akce povolala do vzduchu několik svých letadel různých typů. V tomto leteckém souboji se velmi pozitivně předvedli piloti lítající na stíhacích letounech Harrier společně se střelami Sidewinder AIM 9L, které jim dodala americká armáda. Po nezdařeném argentinském leteckém útoku byla sestřelena čtyři argentinská letadla, oproti žádnému britskému letadlu. Poslední akce, kterou tento den

---

⁶¹ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 110.

⁶² HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 180–181.

⁶³ DYKE, Hart, David, *Four Weeks in May. The Loss of HMS Coventry a Captain's Story*, London 2007, s. 13.

⁶⁴ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 111.

Britové provedli, bylo opětovné dělostřelecké ostřelování argentinských pozic u Stanley⁶⁵ a výsadek speciálních jednotek SAS a SBS na oba hlavní ostrovy. Přestože dodnes není s určitostí jasné, co měly tyto jednotky za úkol, dá se předpokládat, že měly zjistit co nejvíce informací o argentinských jednotkách na ostrově.

Válka se naplno rozběhla 2. května, když byl argentinský křižník General Belgrano potopen v jižní části zakázané zóny britskou jadernou ponorkou Conqueror. Vše začalo už 30. dubna, kdy britská ponorka zachytila argentinský křižník nedaleko zakázaného pásma. Kapitán ponorky Chris Wreford-Brown dostal od velení rozkaz přiblížit se k lodi natolik, aby v případě překročení zóny argentinský křižník zničila. Další den kapitán dostihl křižník a čekal na další povel od svých nadřízených. Velitelství si bylo vědomo, že pokud na loď zaútočí mimo zakázanou zónu, bude to mít velmi negativní politické důsledky, a proto se raději obrátilo na samotný kabinet. Ten rozhodl, že křižník General Belgrano musí být zničen, jelikož se velení obávalo, že by mohl zaútočit na jednu z britských letadlových lodí. Nakonec samotné rozhodnutí padlo přímo od premiérky Margaret Thatcherové.⁶⁶ Jak sama premiérka ve svých pamětech píše: „*Svolala jsem Willieho Whitelawa, Johna Notta, Cecila Parkinsona, Michaela Haverse, Terryho Lewina, admirála Fieldhouse a sira Anthonyho Aclanda, stálého tajemníka na ministerstvu zahraničí. (Francis Pym byl v Americe.) Admirál Fieldhouse nám sdělil, že jedna z našich ponorek, HMS Conqueror, sleduje argentinský křižník General Belgrano. Belgrano byl doprovázen dvěma torpédoorci. Křižník sám měl palebnou sílu – šest děl s dostřelem 13 mil a protiletdecké rakety.*“⁶⁷ Kapitán Wreford-Brown pak dostal z velitelství Northwoodu povolení zaútočit na křižník. K tomuto útoku použil kapitán torpéda Mk 8 a ve vzdálenosti 2000 yardů Conqueror zaútočil na loď; dvě torpéda ji zasáhla.⁶⁸ Člen posádky na ponorce Conqueror vzpomíná na zničení argentinského křižníku takto: „*Bezprostřední reakcí týmu v řídicí místnosti – která svou práci řádně provedla – byl jásot, ale během 30 sekund zavládlo v řídicí místnosti ticho, protože si lidé uvědomili, že posádka na Belgranu čítá přes tisíc osob a voda je velmi studená a oni jsou daleko od pevniny... po počáteční euforii z dobře*

---

⁶⁵ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 184.

⁶⁶ Tamtéž, s. 186–187.

⁶⁷ THATCHEROVÁ, Margaret, *Roky na Downing Street*, Praha 1997, s. 152.

⁶⁸ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 187–188.

vykonané práce tady začali situaci hodnotit střízlivě.“⁶⁹ Na křižníku Belgrano sloužilo více než 1000 vojáků a tento útok nepřežilo celkem 368.⁷⁰ K tak vysokému číslu mrtvých nemuselo dojít, kdyby argentinská záchrana nepřišla pozdě. Útok byl z jedné strany negativní, a to především z té politické, a tu pozitivní stranu vidělo především britské vojsko. Admirál Fieldhouse se k potopení Generala Belgrana vyjádřil takto: „*Nepochybuji, že to byla ta nejlepší věc, kterou jsme udělali. Argentinské námořnictvo ztratilo odvalu, a tak jsme se museli vypořádat jen s jejich letectvem. To byla velmi podstatná výhoda.*“⁷¹

Následujícího dne při ponorkové hlídce u severního pobřeží narazil vrtulník tipu Sea King na neznámý objekt. Při přiblížení k tomuto neznámému plavidlu byla na vrtulník zahájena palba, a tak na místo byly vyslány vrtulníky Lynx, které měly ve své výzbroji protilodní střely Sea Skua. Ukázalo se, že tyto dva neznámé objekty byly malé válečné argentinské lodě Alferes Sobral a Comodoro Somellera⁷². Vrtulníky na obě lodě zaútočily a loď Somellera byla potopena, druhá loď Sobral byla poškozena a musela se vrátit do přístavu.⁷³ Přestože bylo argentinské loďstvo ochromeno, Britové se museli obávat té nejhorší zbraně, kterou Argentinci mohli v těchto bojích na britské válečné lodě použít, a tou byly střely Exocet vypouštěné z letadel Super-Etendard, která jediná mohla tyto rakety mít na svých nosičích. Argentinci měli dva druhy střel Exocet. Tím prvním byl typ MM-38, který měl dolet 40 km, jenže před konfliktem s Brity Argentinci koupili pět raket Exocet typu AM-39, které měly dolet až 80 km a větší destruktivní účinnost.⁷⁴ Admirál Woodward se bál, že tyto rakety by mohly ohrozit obě letadlové lodě, a tak se snažil držet mimo dosah argentinských letounů, ale zároveň musel manévrovat tak, aby Harriery a vrtulníky měly bezpečný dolet k Falklandům a zpět na loď. Argentinci si byli vědomi této účinné zbraně a hledali způsob, jak se dostat k dalším raketám, jelikož Francie hned po konfliktu brzdila další dodávky střel. Argentinci se proto pokoušeli získat rakety i přes jiné země. Premiérka Thatcherová na tento problém vzpomíná takto: „*Za třetí Argentinci měli jen omezený počet ničivých francouzských raket Exocet. Zoufale se pokoušeli svůj arzenál*

---

⁶⁹ SNOW, Peter, SNOW, Dan, *Největší světová bojiště 20. století*, Praha 2009, s. 224.

⁷⁰ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 187–189.

⁷¹ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 119.

⁷² DYKE, Hart, David, *Four Weeks in May. The Loss of HMS Coventry a Captain's Story*, London 2007, s. 88–89.

⁷³ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 190.

⁷⁴ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 121.

zvětšit. Existovaly důkazy, že se k nim dostávají zbraně z Libye a Izraele přes některé jihoamerické země. My jsme zase činili stejně zoufalé pokusy tyto dodávky přerušit. Později, 29. května, jsem měla telefonický rozhovor s prezidentem Mitterrandem, který mi řekl, že mají kontrakt na dodávku Exocetů do Peru, ale že on dodávku pozdržel, protože jsme se společně obávali, že by mohly být poslány dále do Argentiny. Prezident byl jako vždy během konfliktu absolutně spolehlivý.“⁷⁵

Dne 4. května se britské obavy vůči střelám Exocet naplnily, když ráno zachytili Argentinci rádiový signál z jednoho z britských torpédoborců. Hned poté se dva letouny typu Super-Étender vznesly do vzduchu i s raketami Exocet.⁷⁶ Piloti argentinské armády měli zaútočit na část britského svazu, v lepším případě na jednu z letadlových lodí. K cíli se chtěli dostat nenápadně, proto letěli velmi nízko nad hladinou moře a těsně před vypuštěním raket se vznesli do výšky 40 m, aby mohli na svých radarech zachytit své cíle. Na radaru se objevily tři britské lodě, poté piloti nastavili naváděcí systém a vypálili na cíl. Pohybu argentinských stíhaček si všimla britská loď Glasgow, která ihned zahájila poplach a vypustila klamné cíle. Naneštěstí pro Brity byla nejbližší k letadlům loď 42 Sheffield, jež byla právě napojena na satelit, což automaticky blokovalo radar na lodi, takže v tu chvíli byli úplně slepí a argentinské letouny nemohli zpozorovat.⁷⁷ Torpédoborec 42 Sheffield dostal zásah na pravobok, naštěstí hlavice nevybuchla, což zachránilo mnoho lidí. Loď i přesto zasáhl mohutný požár, se kterým posádka bojovala téměř čtyři a půl hodiny. Nakonec kapitán lodi Sam Salt rozhodl opustit loď. Z 268 lidí na palubě zahynulo 20 a 24 námořníků bylo raněno.⁷⁸ Druhá střela Exocet, kterou vypálilo druhé letadlo, zřejmě spadla do moře, jelikož žádná jiná loď nebyla zasažena. Argentina tuto akci mohla považovat za poloviční úspěch, jelikož jen jedna střela Exocet zasáhla cíl, a pro britský válečný svaz to neznamenovalo vážnější narušení jeho snahy o dobytí Falkland. Pro britské námořnictvo to byla první válečná loď, která byla zničena po druhé světové válce.⁷⁹

---

⁷⁵ THATCHEROVÁ, Margaret, *Roky na Downing Street*, Praha 1997, s. 160.

⁷⁶ DYKE, Hart, David, *Four Weeks in May. The Loss of HMS Coventry a Captain's Story*, London 2007, s. 91.

⁷⁷ LAFFIN, John, *Fight for the Falklands*, London 1982, s. 53.

⁷⁸ BOYCE, D., George, *The Falklands war*, New York 2005, s. 110.

⁷⁹ HRBEK, Jaroslav, *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 124.

Už když svaz vyplul směrem k Falklandám, bylo jasné, že tyto jednotky budou potřebovat další podporu, a to jak pozemní, tak leteckou. Z letecké podpory byly dány dohromady tři perutě vrtulníků, z čehož peruč 825. byly vrtulníky Sea King a zbylé dvě perutě 847. a 848. létaly na vrtulnicích Wessex. K těmto vrtulníkům se ještě přidalo pět vrtulníků Chinook. Další důležitou posilou byly Sea Harrier z 809. peruč a navíc ještě Harrier GR 3, které byly určeny na podporu pozemním jednotkám.⁸⁰ Pro přepravu letadel a vrtulníků byly použity dvě kontejnerové lodě Atlantic Conveyor a Atlantic Causeway.⁸¹ Pozemní jednotky měly být tvořeny druhou brigádou s posilovými jednotkami. Brigáda byla tvořena celkem 3200 vojáky, kteří tvořili druhou vlnu. Celkový počet vojáků připravených na výsadek se tak zvýšil na 10 000 mužů. Mezi těmito jednotkami byla i velice proslulá a obávaná jednotka, tzv. Gurkhové, kteří měli pověst tvrdých vojáků neberoucích zajatce. Pro pozemní jednotky pro druhou vlnu se musely půjčovat i soukromé lodě jako např. Queen Elizabeth 2, která transportovala více jak 3000 vojáků.⁸² Po potopení Sheffieldu se urychlila i posila pro námořní operace. Největší z těchto lodí byl velký torpédoborec Bristol, dále dva menší torpédoborce, šest fregat, tři ponorky a největší posilou měla být letadlová loď Illustrious, která ale dorazila po konci konfliktu. Celkem se do války o znovudobytí zapojilo více než 100 lodí a celkový počet vojáků tvořil 26 000 mužů.⁸³

8.3 Poslední diplomacie před vyloděním

Po potopení Sheffieldu se ani jedna ze stran nehrnula do nějakých velkých akcí. Byly to spíše jen menší akce, a to převážně z britské strany, které připravovaly zázemí na vylodění. Mezeru v této době vyplnila nová diplomacie, kterou iniciovalo Peru. Ani jedna ze zemí si nemohla veřejně dovolit prohlásit, že odmítá mírová hledání. Vyjednávání se odehrávalo v New Yorku do 19. května, kdy si obě zneprátelené strany vyměnily své

---

⁸⁰ DYKE, Hart, David, *Four Weeks in May. The Loss of HMS Coventry a Captain's Story*, London 2007, s. 67.

⁸¹ LAFFIN, John, *Fight for the Falklands*, London 1982, s 69–70.

⁸² DYKE, Hart, David, *Four Weeks in May. The Loss of HMS Coventry a Captain's Story*, London 2007, s. 186.

⁸³ Tamtéž, s. 69.

požadavky na ukončení bojů. Margaret Thatcherová vzpomíná na tuto v podstatě nesmyslnou diplomacii takto: „*Tento stálý nátlak zaměřený na oslabení naší pozice se mi nelíbil. Načrtla jsem osobní dopis prezidentu Reaganovi, který asi příliš vyjadřoval mou frustraci, přestože jsem jej zmírnila, než byl poslán. Ale uklidňoval mě fakt, že jsem nikdy nevěřila, že by se argentinská junta stáhla na základě tohoto, stejně jako kteréhokoli jiného návrhu, a skutečně Argentinci smetli se stolu i americko-peruánské návrhy. Pozornost se nyní stále více přesouvala na návrhy generálního tajemníka OSN. Argentinci poslali svého ministra zahraničí do New Yorku. Doufali, že využijí sympatií, které získali v důsledku potopení Belgrama, ale jejich naděje zhatilo zničení Sheffieldu. Nebyla nouze o nositele nových „iniciativ“ – z nichž nejpřekvapivější a nejméně reálný byl návrh prezidenta Lópeze Portilla, abych se soukromě setkala s generálem Galtierim v Mexiku. Ale já jsem nehodlala zaprodat ostrovany a věděla jsem, že argentinská junta nemůže ustoupit a zároveň přežít. Nebyly velké vyhlídky na diplomatický „průlom“, a přece zdánlivě nekonečná jednání pokračovala.“⁸⁴ A jelikož ani jedna ze stran nebyla ochotna přistoupit na požadavky druhé strany, byl zprostředkovatel mírových jednání generální tajemník OSN nucen 19. května prohlásit jednání za neúspěšné.⁸⁵ Tento den byl pro Brity významnější spíše v jiném směru. A to když kabinet definitivně schválil vylodění na Falklandské ostrovy.⁸⁶*

8.4 Vylodění

S posledním neúspěšným diplomatickým pokusem na uklidnění konfliktu, se začal britský operační svaz formovat na vylodění. Otázkou bylo – kde? Nejlepší vylodění by bylo co nejbližší u Stanley, avšak s tím Argentinci počítali už od začátku, a proto zde měli i nejvíce vojáků. Velitelství nechtělo riskovat velký odpor argentinské armády, jenž by také znamenal mnoho zraněných a mrtvých vojáků na britské straně. A tak se generál Thompson a komodor Clappa rozhodli vylodit na západním pobřeží východního ostrova na

---

⁸⁴ THATCHEROVÁ, Margaret, *Roky na Downing Street*, Praha 1997, s. 154.

⁸⁵ HRBEK, Jaroslav, *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 130.

⁸⁶ BOYCE, D., George, *The Falklands War*, New York 2005, s. 113–115.

pořeží San Carlos.⁸⁷ Tato operace nesla název Sutton a byla naplánována na časně ráno 21. května.⁸⁸

Výsadkový svaz tvořil 12 lodí, které mířily do Falklandského průlivu na pobřeží San Carlos. Samotné vylodění proběhlo bez jakéhokoliv argentinského odporu. V okolí byla jen jedna argentinská posádka, rota J v počtu 62 vojáků. Po krátké přestřelce se dvanáct vojáků vzdalo a zbytek utekl. Jednou z prvních akcí Britů bylo vyčistit osadu Port San Carlo. Argentinci o tom, že Britové začali svoji invazi, informovali velení až o pár hodin později. Nejdříve si to generál Menéndez nechal letecky potvrdit a poté o tom informoval samotného generála Galtieriho. Z dnešního pohledu byla určitě chyba, že junta o vylodění, které začalo v brzkých hodinách, začala jednat až večer. Další chybou a v případě britského vylodění výhodou bylo to, že generál Galtieri se nechal přesvědčit Menéndezem, že hlavní vylodovací akce proběhne u hlavního města Stanley. Jedinou akcí, kterou Argentinci provedli, bylo nasazení letectva proti britskému předmostí. V tomto leteckém útoku se projevovalo několik nedostatků britské obrany. Argentinská letadla, která útočila na britské lodě, byla tak nízko, že většina nebyla zachycena radarem, a další problém, který britskou obranu trápil, bylo to, že letadlové lodě Hermes i Invincible byly daleko od výsadku kvůli obavě ze střel Exocet, což znamenalo méně Harrierů v akci, a tak obrana ležela na 7 lodích, které operovaly ve Falklandském průlivu.⁸⁹ I přes tato znevýhodnění to mělo i svoji kladnou stránku. Argentinská letadla, která útočila na lodě, musela létat nízko nad zemí, aby se uchránila před vzdušnou obranou, ale to také znamenalo, že bomby, které posílali na britské lodě, z velké části vůbec nevybuchly, a to proto, že potřebovaly delší čas k odjištění. Při této akci ztratili Argentinci 13 letadel, Britové ztratili jednu fregatu Arden, na níž zahynulo 22 námořníků.⁹⁰ Dále fregata HMS Argonaut a torpédoborec HMS Brilliant byly těžce poškozeny, ale už druhý den je nahradili torpédoborcem Exeter a fregatami Ambuscade a Antelope. Ve vzduchu ztratili Britové jen 1 Harrier a dva vrtulníky. Na vylodění Margaret Thatcherová vzpomíná takto: *„Později toho večera, zatímco jsem byla na recepci ve škole Woodhouse, stále ve svém*

---

⁸⁷ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 231.

⁸⁸ Tamtéž, s. 216.

⁸⁹ DYKE, Hart, David, *Four Weeks in May. The Loss of HMS Coventry a Captain's Story*, London 2007, s. 127.

⁹⁰ Tamtéž, s. 129.

volebním obvodu, přišly zprávy prostřednictvím televize. V San Carlosu vlaje britská vlajka: Vrátili jsme se na Falklandy. Ale já jsem zoufale chtěla vědět, jaké jsou oběti. Bylo skutečně možné, že bychom se vylodili na nepřátelském pobřeží z flotily plné jednotek a výzbroje, aniž bychom byli zpozorováni? Později v noci jsem se vrátila do čísla 10 a John Nott mi přinesl úplnou zprávu. Vlastní vylodění se podařilo bez jediné oběti.⁹¹

V den argentinského státního svátku 25. května čekali Britové velký letecký útok,⁹² který se záhy i potvrdil. Pro ochranu ústí Falklandského průlivu byly vyslány torpédoborec Coventry a fregata Broadsword.⁹³ Proti nim letěla 4 argentinská letadla Skyhawk. Na Broadsword byly shozeny čtyři pumy, z nichž jen jedna trefila loď, ale naštěstí nevybuchla. Druhý argentinský letoun zaútočil na Coventry a ta byla zasažena dvěma pumami, které všechny vybuchly, a loď se potopila. Na palubě zahynulo 19 námořníků.⁹⁴ Největší úspěch dne ale Argentinci zaznamenali o pár hodin později. Letouny Super-Étandard měly za úkol zaútočit na britské letadlové lodě, pro tento úkol měly rakety Exocet. Letadla zachytila rádiové vlny britského svazu a to pro ně byl jasný signál nechat rakety zaměřit cíl. Fregata Ambuscade naštěstí detekovala oba letouny a ihned vystřelila klamné cíle – a po ní i ostatní lodě, které byly poblíž. Jedna raketa Exocet mířila na Ambuscade a byla tedy odkloněna, druhá střela si vybrala kontejnerovou loď Atlantic Conveyor, která neměla systém na oklamání střel. Jediné, co kapitán mohl udělat, bylo loď otočit ke střele zádi. Exocet byl ale rychlejší a trefil kontejnerovou loď do levoboku, aniž by vybuchl. Přesto se na palubě rozšířil požár, který způsobil za tři dny potopení Atlantic Conveyoru. Toto zničení znamenalo pro britské velení velké změny v plánech na dobytí Falkland zpět. Především nastal problém, jak se vojáci ze San Carlos dostanou do Stanley, jelikož kromě tisíce tun vojenského materiálu byly zničeny i vrtulníky potřebné pro přesun napříč východními Falklandami, jenž měl vyvrcholit útokem na hlavní město Stanley. A to znamenalo se vydat na tuto cestu pěšky.

---

⁹¹ THATCHEROVÁ, Margaret, *Roky na Downing Street*, Praha 1997, s. 159.

⁹² DYKE, Hart, David, *Four Weeks in May. The Loss of HMS Coventry a Captain's Story*, London 2007, s. 143.

⁹³ Tamtéž, s. 145.

⁹⁴ Tamtéž, s. 245.

8.5 Goose Green

Bitva o Goose Green byla prvním hlavním pozemním střetem ve válce o Falklandy a její akce začala 28. května.⁹⁵ Britský voják Ken Lukowiak popisuje pochod k Goose Green takto: „*Terén byl drsný a ve tmě vypadal stejně. Za jasného denního světla to na Falklandských ostrovech všude vypadalo stejně. Pamatuji si, jak jsem se divil, že náš velitel byl vůbec schopn navigovat. Byl jsem rád, že to není na mně. I tak jsem se často zastavoval: Přes hlavu velitele byla přehozena rozbalená přikrývka, pod níž s pomocí červeného světla baterky kontroloval mapu. I tak jsem zaboha nemohl pochopit, jak to zvládá.*“⁹⁶ Na tuto akci byla pověřena jednotka 2. parašutistického praporu.⁹⁷ Zbytek jednotek se měl vydat na pochod k Stanley. Vojáci, kteří šli na Goose Green, měli jen málo informací o počtu argentinských vojáků. Nakonec se ukázalo, že argentinská posádka byla tvořena rotou C v počtu 1400 vojáků, jež byla o polovinu větší než britská posádka pochoduující na Goose Green.⁹⁸ Nejenže musela 2. parašutistická čelit přesile, ale také měla problém s podporou. Dělostřelectvo byl příliš daleko, aby mohl podpořit vojáky, a tak se musela polovina 8. baterie z 29. pluku commandos přesunout. Letecká podpora Harrierů GR3 byla závislá na počasí. Uvažovalo se o podpoře pluku Blues and Royals. Nakonec se velení rozhodlo tuto jednotku nenasadit do akce, převládal strach, že by nemohli operovat mimo cestu. Později se ukázalo, že tato operace byla jediná v celé válce ideální na použití tanků.⁹⁹

Samotný útok se musel odehrát v noci, kvůli otevřenému terénu. Akce měla probíhat tak, že jednotky budou dobývat argentinské pozice jednu po druhé. Porada, která se pro tuto akci sešla, projednávala množství informací a velitel roty Herbert Jones, známý také jako H,¹⁰⁰ vybídl ostatní velitele, aby se tato porada zkrátila, protože se začalo stmívat a velitel potřeboval dát rozkazy jednotce před samotnou akcí. Proto se stalo, že na poradě neprojednaly pozice argentinských jednotek a velitelé neměli možnost zakreslit si tyto jednotky do svých map.

---

⁹⁵ THOMPSON, Julian, *3 Commando Brigade in the Falklands. No Picnic*, Barnsley 2007, s. 94.

⁹⁶ LUKOWIAK, Ken, *Vojáková píseň. Skutečné příběhy z Falkland*, Praha 2009, s. 33.

⁹⁷ LAFFIN, John, *Fight for the Falklands*, London 1982, s. 103.

⁹⁸ Tamtéž, s. 103.

⁹⁹ HRBEK, Jaroslav, *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 130.

¹⁰⁰ LAFFIN, John, *Fight for the Falklands*, London 1982, s. 103.

Vojáci 2. parašutistického praporu se rozdělili do rot A, B, D.¹⁰¹ V brzkých ranních hodinách vyrazila rota A jako první z levé strany. Za půl hodiny po ní vyrazila z pravé strany rota B a tu následovala rota D. I přesto, že rota A čekala v Burntside House argentinskou posádku, obsadila tento první bod v Goose Green bez jakéhokoliv odporu.¹⁰² Jenže teď se obě roty A i B se dostaly do těžké palby, kterou vůbec nečekaly. Problém byl v tom, že na už zmíněné poradě se tyto argentinské jednotky vůbec neprobíraly a obě jednotky byly velmi překvapeny, že právě zde je hlavní obranná linie Goose Green. Rota B se na pravé straně pohoří zasekla už u prvního ze svých bodů, Boca House,¹⁰³ Rota A na druhé straně výšiny narazila u Darwin Hillu na těžký odpor.¹⁰⁴ Boje trvaly jak na levé, tak i na pravé straně déle, než velení zamýšlelo, jelikož za denního světla byla britská armáda velmi snadným cílem. Podplukovník H. Jones vzal iniciativu do svých vlastních rukou a společně s několika vojáky se pokusil o obchvat argentinských jednotek. Při výměně svého zásobníku ale utrpěl střelnou ránu do zad, po které umřel.¹⁰⁵ Voják, který viděl mrtvého plukovníka H, to popsal takto: „*Plukovník Jones se usmíval. Viděl jsem mnoho mrtvých na Falklandských ostrovech, ale plukovník Jones byl jediným, kdo se usmíval. Když jsem se na něj díval, přemýšlel jsem, na koho nebo na co myslel, když naposledy vydechl, že i ve smrti vypadal šťastně: Pamatuji si, že jsem byl rád, že nejspíše zemřel šťastný.*“¹⁰⁶ Podplukovník Jones byl pak na konci války oceněn nejvyšším vyznamenáním za statečnost, Viktoriíným křížem.¹⁰⁷ Velení převzal po Jonesově smrti Chris Keeble, jenž rotě B poslal na pomoc rotu D a pomohl dobýt levou stranu vyvýšeniny. I na druhé straně se situace změnila, když rota A pod velením majora Farrara – Hockleya dobyla pozice argentinských jednotek a kopec Darwin Hill se dostal do rukou britských parašutistů v 11.10.¹⁰⁸ V této akci na dobytí hlavní obranné linie a vrcholu Darwin Hillu padlo 18 Argentinců společně s 6 padlými britskými vojáky. Major Keeble se poté rozhodl rozdělit 2. prapor na tři roty, B,

---

¹⁰¹ THOMPSON, Julian, *3 Commando Brigade in the Falklands. No Picnic*, Barnsley 2007, s. 92.

¹⁰² HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 303.

¹⁰³ Tamtéž, s. 302.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 306–307.

¹⁰⁵ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 154.

¹⁰⁶ LUKOWIAK, Ken, *Vojáková Píseň. Skutečné Příběhy z Falkland*, Praha 2009, s. 82.

¹⁰⁷ LAFFIN, John, *Fight for the Falklands*, London 1982, s. 107.

¹⁰⁸ THOMPSON, Julian, *3 Commando Brigade in the Falklands. No Picnic*, Barnsley 2007, s. 98.

C, D. Rota D dostala za úkol obsadit letiště,¹⁰⁹ roty B a C měly odříznout osadu Goose Green. Obě roty B a C se pak dostaly do přestřelky s obránci o školy a skladiště. Odpoledne generál Menéndez poslal do oblasti rotu B, jež měla v oblasti pomoci zbylým jednotkám se stáhnout. Nakonec jednotka zjistila, že zbytek jednotek je obklíčen britskými rotami, a tento plán se neuskutečnil. I major Keeble si 28. května zažádal o posily, tou byla rota J 42. comandos, která byla přítomna při invazi Argentinců.¹¹⁰ Ani jedna z posil už do této akce nezasáhla. Argentinci byli na tolik demoralizováni, že kolem jedné ráno 29. května se začalo jednat o kapitulaci. Obě strany se domluvily na jedenáct hodin dopoledne. Za britskou stranu kapitulaci podepsal generál Julian Thomas a za Argentinu vicekomodor Wilson Pedroza. Při bitvě u Goose Green zahynulo 55 vojáků, okolo 86 vojáků bylo zraněno a 1000 argentinských mužů bylo zajato. Ztráty na britské straně byly 16 mrtvých a 33 raněných.¹¹¹ I navzdory doposud největšímu počtu padlých britských vojáků v této válce se bitva zapsala do psychiky vojáků jako morální vzpruha. Podplukovník Hew Pike to poslal takto: „*Goose Green bylo bodem morálního obratu. Před tím jsme chápali, že musíme vyhrát; po něm jsme věděli, že vyhrájeme.*“¹¹²

Už předtím než jednotka 2. parašutistického praporu dobyla Goose Green, se 3. parašutistický prapor a 45 comandos vydali 27. května na Stanley. Pochod se vydal nejdříve přes opuštěnou osadu New House k vrcholu Mount Kent, který podle informací byl jen slabě obsazen.¹¹³ Vojáci, kteří 30. května dorazili na vrchol, se nesetkali s žádným odporem. Důvodem bylo to, že před jejich příchodem se tohoto úkolu zhostila jednotka SAS, která vyhodnotila situaci tak, že vyčištění vrcholku zvládne bez pomoci. Po tomto snadném zabrání pozice měla za úkol 3. parašutistická jednotka zabrat Estancia House, Mount Estancia a Mount Vernet¹¹⁴ a 42 comandos mělo zabezpečit oblast Mount Challenger.¹¹⁵ Argentinci, kteří vlastnili poslední střelu Exocet AM 39 se 27. května pokusili naposledy ohrozit britský svaz, a především zkusit potopit jednu z letadlových

---

¹⁰⁹ THOMPSON, Julian, *3 Commando Brigade in the Falklands. No Picnic*, Barnsley 2007, s. 98–99.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 100.

¹¹¹ BOYCE, D., George, *The Falklands War*, New York 2005, s. 131.

¹¹² SNOW, Peter, SNOW, Dan, *Největší světová bojiště 20. století*, Praha 2009, s. 237.

¹¹³ THOMPSON, Julian, *3 Commando Brigade in the Falklands. No Picnic*, Barnsley 2007, s. 108.

¹¹⁴ Tamtéž, s. 120.

¹¹⁵ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 335.

lodí. To se argentinským pilotům nepovedlo, jelikož Exocet si vybral loď Avenger. Fregata měla nakonec i velký kus štěstí, když střela minula svůj cíl.

Další posily dorazily 26. května a tvořily je tři torpédoborce, pět fregat a tři ponorky. Do Jižní Georgie připlula loď Queen Elizabeth 2, která měla na své palubě další pozemní jednotky. Zde mužstvo přesedlalo na menší lodě, jelikož vedení nechtělo tak obrovskou loď posílat do nebezpečných vod. Do čela velení pozemních vojsk se pak 30. května stal generál Moore.

8.6 Získání klíčových pozic před Stanley

Moonro pak podlehl generálu Tonymu Wilsnovy, aby se jeho jednotky mohly zapojit do bojů o Stanley. Wilsnovy jednotky se měly dostat jižně ke Stanley, přesněji do oblasti Fitzroy House a Bluff Cove. První vojáci, kteří obsadili oblast, byli parašutisté z 2. praporu. Zbytek 5. brigády, která se měla do oblasti přemístit, musel po moři. Jenže aktivity britských výsadkových lodí se všimli Argentinci. Ti pak na 8. června naplánovali velkou leteckou akci. První argentinský útok tvořilo šest Daggerů a osm Skyhawků. Ti nejdříve narazili u Falklandského průlivu na fregatu Plymouth, na kterou dopadly čtyři pumy, ale naštěstí ani jedna nevybuchla. Argentinská letka pak letěla k Fitzroy, ale žádnou z lodí zde neobjevila. Při zpátečním letu ale nakonec narazila na dvě výsadkové lodě, Sir Triatram a Sir Galahad. První zmiňovaná loď byla zasažena dvěma pumami; jedna z nich vybuchla a zabila dva lidi. Sir Galahad neměl takové štěstí a dostal zásah rovnou čtyřikrát; tři z pum vybuchly. Celkem zemřelo na Sir Galahad 50 vojáků.¹¹⁶ Další nálet argentinských letadel nic nezpůsobil a poslední nálet dne se zaměřil na výsadkový člun Foxtrot Four, který se plavil mezi Goose Green a Fitzroy.¹¹⁷ Pilotům se podařilo tento člun potopit a usmrtit šest mužů. Tento nálet se podařil britským Harrierům pomstít, když tři Skyhawky sestřelily.

Argentinské velení plánovalo možný protiútok proti Britům, který se nakonec nekonal. Jak Galtieri, tak Menéndez měli oba rozdílné představy, jak se postavit Britům. Galtieri viděl účinný protiútok přímo na ostrovech, jenže tato akce byla nereálná, jelikož

---

¹¹⁶ BOYCE, D., George, *The Falklands War*, New York 2005, s. 140 – 141.

¹¹⁷ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 336.

Argentinci neměli na takový protiútok dostatek prostředků. Generál Menéndez měl představu o protiútku jinou. Nejenže měly být napadeny všechny britské jednotky na ostrovech dalšími posilami z Argentiny, ale také měla být získána převaha na moři i ve vzduchu na delší časový úsek. Avšak i tento plán byl stejně nereálný jako ten předchozí. Je zajímavé, jaké měl generál Menéndez plány na protiútok, když v reálném boji byl velmi pasivní.¹¹⁸

Závěrečné boje o hlavní město a zároveň i o celé ostrovy začala 11. června. Argentinští obránci měli stále ještě 11 000 vojáků, ale půlka z nich byli branci. Na obranu měl Menéndez k dispozici silnou podporu děl, zato munice do nich byla nedostatkovým zbožím. Už několikrát bylo zmíněno, že nejsilnější obranu měli Argentinci u Stanley. Problém byl v tom, že Menéndez stavě obranu na jih, kde také očekával britské vylodění, jenže většina nepřátelských jednotek přicházela od západu, kde obrana byla jen sporadická.

Před samotným dobytím Stanley měli Britové za úkol získat několik důležitých bodů kolem hlavního města, jimž byly Two Sisters, Mount Longdon, Mount Herriet, Mount William, Tumbledown a Wireless Ridge. Tuto akce měl za úkol provést 2. a 3. parašutistický prapor, 42. a 45. commando, 2. prapor skotské gardy a 1. prapor 7. pluku Gurkhů.

8.7 Získání Two Sisters, Mount Longdon, Mount Herriet

První útok byl veden na Mount Longdon 11. června, a to 3. parašutistickým praporem. Rota A měla získat vyvýšeninu nalevo od Mount Longdon a rota B pak měla dobýt samotný vrchol tohoto kopce. Argentinští obránci byli velmi houževnatí na všech stranách a všechny tři čety, 4., 5. a 6. se dostaly do prudké přestřelky. Než se rotě B podařilo získat pozice, ztratila polovinu svého stavu. Do akce na dobytí Mount Longdonu se přidalo i dělostřelectvo a díky němu palba ze strany argentinských vojáků utichla. Britové toto vítězství velmi těžce zaplatili, když bylo zabito 19 vojáků; na argentinské straně se toto číslo pohybovalo kolem 40 padlých vojáků.¹¹⁹

---

¹¹⁸ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 173–174.

¹¹⁹ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 373–375.

Po Mount Longdonu byl další útok naplánován na Two Sisters, které leží nedaleko M. Longdonu. Útok měla na starosti 45. commandos, která se pak rozdělila na rotu X, Y, Z. Po asi hodinové přestřelce se rotám Y a Z podařilo získat oba vedlejší vrchy a díky dobré spolupráci s dělostřelectvem bylo Two Sisters dobyté velmi rychle a ani britské ztráty nebyly tak vysoké jako v předchozí bitvě. Britové přišli o čtyři muže, na straně Argentiny to bylo 9 mrtvých vojáků.¹²⁰

Další v pořadí byl vrch Mount Harriet. Tento útok měla na starost 42. commando, která se dělila na rotu K a L. Samotný útok byl veden od jihu M. Harriet, a to z důvodu, že Britové věděli díky předešlému průzkumu o minových polích a silném obranném postavení na západní části kopce. Roty K i L využily překvapení a na vrchol se dostávaly velmi svižným tempem. Ze strany Britů si tato akce vyžádala jeden lidský život.¹²¹ Ztráty argentinských vojáků při obraně Mount Harriet byly 25 mužů.

8.8 Dobyetí Tumbledown, Wireless Ridge a Mount William

O dva dny později tedy, 13. června, byly na řadě další tři už zmíněné oblasti Tumbledown, Wireless Ridge a Mount William.¹²² Jako první přišla na řadu hora Tumbledown. Útok měl na starosti 2. prapor skotské gardy a na straně druhé zde stála jedna z nejlepších argentinských jednotek na ostrově, jíž byl 5. prapor. Začátek útoku se Britům dařil bez potíží a velmi rychle získali první třetinu hřebene. Pak ale skotští gardisté museli čelit velkému odporu argentinských jednotek společně i s velmi nepříjemným počasím a postup na vrchol se zastavil na několik hodin. Z této značně bezvysledné situace skotské gardě pomohl poručík Stuart ze 13. čety, který společně s několika dalšími vojáky vyšplhal do skal nad argentinské pozice, kde mohli lehce zaútočit, a díky této odvážné akci se probjovali do druhé třetiny hřebenu. Nakonec se obrana zhroutila a zbytek argentinských obránců se stáhl do Supper Hill.¹²³

Po Tumbledownu se 2. parašutistický prapor vydal na hřeben Wireless Ridge, kde proti nim stál argentinský 7. pěší pluk. Díky lepšímu přístupu na hřeben zde byla poprvé za

---

¹²⁰ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 182–184.

¹²¹ BOYCE, D., George, *The Falklands War*, New York 2005, s. 144

¹²² Tamtéž, s. 144.

¹²³ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 188–191.

celou akci na Falklandách použita ve větším množství i těžká technika od Blues and Royals. Při dobývání hřebene se 2. parašutistický prapor rozdělil na roty A, B a D.¹²⁴ Rota D získala první část hřebene bez jakéhokoliv problému. To se podařilo i rotám A a B, které při získávání ztratily jednoho vojáka. Rota D pak měla získat na od západu k východu pozice argentinských vojáků na jižním hřebenu v délce pěti kilometrů¹²⁵. Zde se rota D setkala s velkým odporem, který se jí nakonec podařilo prolomit. Argentinské jednotky se musely stáhnout do Moody Brook. V závěrečném tažení přes hřeben Britové ztratili tři muže. Argentinským velitelům bylo jasné, že Tumbledown a Wireless Ridge jsou místa nezbytně nutné na obranu Stanley, a tak se pokusili o jediný protiútok za celou dobu konfliktu. Akce začala 14. června a zúčastnily se jí dvě čety a rota D 2. parašutistického praporu. Bohužel pro Argentince se tento protiútok zhroutil při palbě britského dělostřelectva.

Posledním cílem před samotným Stanley byl vrchol Mount William a jednotka, která měla za úkol vyčistit tento vrchol, byla obávaná jednotka Gurkhů. Ti se nakonec, ale vůbec nebojovali, jelikož Argentinci se stáhli dříve, než Gurkhové dorazili a vrchol Mount William získali nepálští horalové bez jediného výstřelu.¹²⁶ Je tedy otázka, jestli by vůbec své střelné zbraně použili a nevytasili jen své nože kukri.

8.9 Stanley

Nyní byla cesta do Stanley volná. První, kdo měl tu poctu vstoupit do města, byl parašutistický 2. prapor, ale dostal rozkaz do města nevcházet, jelikož začínala diplomatická vyjednávání o kapitulaci. Menéndez poslal dopoledne 14. června argentinské juntě informace o situaci a vyjádřil vlastní přesvědčení, že situace je bezvýchodná, ztráty na životech argentinských vojáků by byly vysoké a nakonec i zbytečné a vláda by měla převzít navrhovanou rezoluci Rady bezpečnosti č. 502 z 2. dubna.¹²⁷ To se prezidentovi Galtierimu nelíbilo a požadoval po generálovi Menéndez protiútok. Prezident také upozornil, že se generál může vzdát pouze, až ztratí polovinu mužstva a tři čtvrtiny

---

¹²⁴ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 382–383.

¹²⁵ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 193.

¹²⁶ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 377.

¹²⁷ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 198.

munice.¹²⁸, ale Menéndez měl okolo Stanley ještě přibližně 8000 vojáků.¹²⁹ Nakonec junta souhlasila, aby guvernér Malvín jednal o podmínkách ukončení konfliktu, ale zásadní pro tato jednání bylo, že neuzavře žádnou dohodu ve jménu argentinské vlády, nýbrž jen o evakuaci a stažení argentinských jednotek. Po konci svého jednání s prezidentem pozval Menéndez britské velení do Stanley na dohodnutí konce války a také dal rozkaz k zastavení palby. Britové odpoledne po dohodě s Londýnem přivezli návrh kapitulace. Britové se s Argentinci domluvili na tom, že se argentinské vojsko mohlo nechat svoje bojové zástavy, dále také jim povolili, aby velení argentinských jednotek poslouchalo vlastní důstojníky, a v neposledních řadě se argentinské mužstvo mohlo přesunout na pevninu pod svojí vlajkou. Nakonec generál musel souhlasit i s kapitulací, jelikož Britové namítali, že i oni museli kapitulovat při invazi Argentiny. Podpis kapitulace se uskutečnil 14. června mezi 21.15 a 21.30 hodinou, za britskou stranu ji podepsal generál Moore a za Argentinu generál Menéndez.¹³⁰

---

¹²⁸ HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982, s. 198.

¹²⁹ NEILLANDS, Robin, *V Bojové Zóně 1935–2006*, Praha 2001, 231.

¹³⁰ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 390–391.

9 Výsledek a důsledky konfliktu

9.1 Britské ztráty

Válka o Falklandy si vyžádala na britské straně 255 mrtvých vojáků, z nichž 217 bylo zabito přímo v akci, dalších 28 zahynulo při některé z leteckých havárií, které se staly v průběhu bojů, a posledních 10 vojáků bylo omylem usmrceno z vlastních řad. Britských vojáků, kteří utrpěli ve válce nějaké zranění, bylo 777.¹³¹ Materiální škody byly na britské straně nemalé, na moři Britové ztratili 5 válečných lodí, 1 zásobovací a 1 výsadkový člun. Ve vzduchu pak bylo zničeno 10 letounů a 24 vrtulníků. Celkové náklady Britů v tomto konfliktu, ale i po něm se vyšplhala na dvě miliardy liber za čtyři roky.¹³²

9.2 Argentinské ztráty

Argentinské ztráty na životech byly 746 padlých vojáků, raněných kolem jednoho tisíce a počet zajatých vojáků při tomto konfliktu se vyšplhal na 11 313 zajatců.¹³³ Materiální škody, které utrpěli Argentinci při konfliktu, byly obrovské. Nejenže pozemním jednotkám byla zabavena veškerá výstroj a zbraně, dále byl zničen jeden křižník a několik malých lodí, co se týče letectva, bylo zničeno přes 100 letounů a vrtulníků. Ztráty nebyly jen vojenské v průběhu bojů se Britské vládě povedlo uvalit sankce a Argentinská ekonomika se dostala ještě do horší pozice než před válkou.

9.3 Vítězové a poražení

Pro Argentinského prezidenta Galtiera prohra s Brity znamenala konec své kariéry. Během několika dnů byl Galtieri ostaven od moci a na jeho místo byl dosazen generál Reynaldo Benito Bignome. Ke konci roku 1983 byl společně s dalšími členy bývalé junty

---

¹³¹ HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010, s. 398.

¹³² Tamtéž, s. 398.

¹³³ Tamtéž, s. 394.

zatčen a odsouzen za porušování lidských práv. V roce 1989 dostává milost a je propuštěn z vězení.

Na druhé straně premiérce Margaret Thatcherové se jak v Británii, tak i na mezinárodní scéně zvedl politický kredit. Bezpochyby i díky vítězství nad Argentinou se v dalších volbách v roce 1983 znovu stala premiérkou.¹³⁴

Co se týče samotných Falklandských ostrovů, britská vláda se poučila ze své předešlé liknavosti a nechala vytvořit letiště, které může do 24 hodin přijmout posilu, a namísto původních několika desítek vojáků, kteří sloužili před konfliktem, bylo po konci války posláno kolem 2000 vojáků. Tato ochrana, ale i jiné závazky s tím spojené, stojí britskou vládu každoročně přibližně 100 miliónů liber.¹³⁵ Od roku 1983 pak bylo obyvatelům Falklandských ostrovů přirčeno plné britské občanství¹³⁶.

---

¹³⁴ CASTLEDEN, Rodney, *Konflikty, které změnil svět*, Brno 2009, 436.

¹³⁵ SNOW, Peter, SNOW, Dan, *Největší světová bojiště 20. století*, Praha 2009, s. 248.

¹³⁶ STROSSER, Ed, PRINCE, Michael, *Stupidní válka*, Praha 2011, s. 235.

10 Závěr

Ve své bakalářské práci jsem chtěl dosáhnout několika cílů. Jedním z nich bylo poukázat na situaci z obecného hlediska, a to, že i ve 20. století existuje nekomunistická země, která si dovolí obsadit jiný suverénní stát, jenž navíc patří z právního hlediska pod britskou vládu. Dalším cílem bylo ukázat, že i přes nelehkou dobu, kdy se místo zbraní preferují ústupky a vyhrožování, se Velká Británie nebála vojensky postavit proti zemi, která je přes polovinu zeměkoule daleko. A jako správný stát se postavila za svoje lidi, ačkoliv tedy většina lidí ve Velké Británii se o Falklandských ostrovech dozvěděla až právě díky válce.

Dalším cílem bylo zdůraznit, jakou snahu musela Británie vytvořit pro navrácení ostrovů pod svoji vládu. To především z vojenského hlediska, kdy bylo nuceno dostat k Falklandům obrovské množství vojenské techniky a mužstva. Možná ještě větší snahu museli Britové pak vytvořit na přesun svých jednotek. Tato úsilí tkvělo ve vyřešení problému jak se obejít bez podpory blízké pevniny a to i přes pomoc USA, která jim poskytli základnu Ascension. I na dále totiž stále museli vypořádat obrovskou dálkou od tohoto pomocného bodu a to téměř 5300^okm k Falklandům. Jak již bylo zmíněno v jedné z mých kapitol, jestli má Velká Británie vyhrát, nesmí k ostrovům vyslat jen poloviční snahu, s níž by se Argentina lehce vypořádala, ale musí k ostrovům poslat tolik jednotek, aby Argentinu nejdříve porazila jak ve vzduchu, tak i na moři, a následně i na samotných Falklandách. Proto bylo do války vysláno více než 100 lodí různého typu a tisíce vojáků.

Jedním z posledních aspektů, které jsem chtěl ukázat, byl rozdíl mezi britskými a argentinskými vojáky. Rozdíl byl markantní především z důvodu toho, jací vojáci byli posláni do boje. Na britské straně to byli sami profesionálové, kteří za svoji vlast bojovali a umírali po celé 20. století. A na rozdíl od argentinských vojáků měli perfektní výzbroj, jako bylo například noční vidění nebo nejmodernější protiletadlové střely, které jim poskytli američtí kolegové. Oproti tomu argentinští vojáci byli z většiny branci, kteří neměli za sebou ani kompletní výcvik. Jen malá část jednotek byli profesionální vojáci. To byl jeden z faktorů, proč Britové vyhráli celou válku, jelikož jejich profesionálové byli zvyklí na těžké podmínky, oproti argentinským vojákům, kteří většinou pocházeli z teplých oblastí Argentiny a těžko se vypořádávali s nepříznivým počasím, které se den co den zhoršovalo. Dalším aspektem byly jednotky SAS a SBS, které na ostrovech pracovaly

už měsíc před samotným vyloděním. I díky nim se pak samotné vylodění obešlo bez jediného padlého brita.

Nakonec a s velkým uznáním jsem chtěl poukázat ve své práci, že i žena může vést svůj národ do války. Margaret Thatcherová se i přes nelehkou situaci dokázala postavit proti Argentině čelem a vyhrát. Nebrala ohledy na finanční stránku věci, i když byla ohromná, a dělala důležité kroky včas. Jistě pro ni nebylo lehké poslat tisíce mužů na druhý konec světa a bojovat o téměř pustý ostrov, ale přesto to udělala, a to bez jakýchkoliv dlouhých diplomatických jednání, na která byl čas v období, kdy se operační svaz přesouval k Falklandám. Díky její rozhodnosti se nestalo to, že by se diplomatická jednání protahovala tak dlouho, že by žádný operační svaz nevyplul a ostrovy by nakonec padly do rukou Argentině bez boje, jen s pouhou diplomatickou dohrou. Také musím vyzdvihnout její neústupnost na diplomatické scéně, kde jedinou možností, jak by Argentina dostala Falklandy zpět, by bylo, aby lidé na ostrově hlasovali pro zemi, která jim bude vládnout. Premiérka také vždy tvrdila, že se podřídí „*přání*“ ostrovanů, nikoliv jejich „*zájmům*“, a jejich přáním bylo a je zůstat pod britskou korunou.

11 Seznam literatury

- BLUTH, Christoph, *The British Resort to Force in the Falklands/Malvinas Conflict 1982. International Law and Just War Theory*. In: *Journal of Peace Research* 24, 1987, 1, s. 5–20.
- BOYCE, D., George, *The Falklands War*, New York 2005.
- CASTLEDEN, Rodney, *Konflikty, které změnily svět*, Brno 2009.
- CLIFFORD, Milas, *The Falklands Islands and Their Dependencies*. In: *The Geographical Journal* 121, 1955, 4, s. 405–415.
- DYKE, Hart, David, *Four Weeks in May. The Loss of HMS Coventry a Captain's Story*, London 2007.
- GORRY, Conner, *Jižní Amerika*, Praha 2003.
- HASTING, Max, JENKINS, Simon, *The Battle for the Falklands*, London 2010.
- HRBEK, Jaroslav. *Válka o Falklandy*, Praha 1982.
- HURLBULT, C., George, *The Falklands Islands*. In: *Journal of the American Geographical Society of New York* 19, 1887, s. 254–260.
- IVANOV, Lyubomir, *The Future of Falkland Islands and its People*, Sofia 2003.
- LAFFIN, John, *Fight for the Falklands*, London 1982.
- LUKOWIAK, Ken, *Vojáková píseň. Skutečné příběhy z Falkland*, Praha 2009.
- McMANNERS, Hugh, *Forgotten voice of the Falklands*, Londýn 2007.
- METFORD, J., C., J., *Falklands or Malvins? The Background to the Dispute*. In: *Royal Institute of International Affairs* 44, 1968, 3, s. 463 – 481.
- PARSONS, Anthony, *The Falklands Crisis in United Nations*. In: *Royal Institute of International Affairs* 59, 1983, 2, s. 169–178.
- SHACKLETON, Lord, *The Falkland Islands and Their History*. In: *The Royal Geographical Societs* 149, 1983, 1, s. 1–4.
- SNOW, Peter, SNOW, Dan, *Největší světová bojiště 20. století*, Praha 2009.

STROSSER, Ed, PRINCE, Michael, *Stupidní válka*, Praha 2011.

THATCHEROVÁ, Margaret, *Roky na Downing Street*, Praha 1997.

THOMPSON, Julian, *3 Commando Brigade in the Falklands. No Picnic*, Barnsley 2007.

NEILLANDS, Robin, *V bojové zóně 1935–2006*, Praha 2001.

12 Resumé

This bachelor thesis is focused on explaining causes of beginning of the war, on the description of progress not only in the field of military but also diplomatic , and finally on consequences. In this work I want to show that despite the huge distance Britain from the Falkland Islands, the British stand up for their residents on the islands. And despite the fact that the Falklands were not important strategic point in conflict and had no mineral wealth. The only reasons for this intervention were distract people from the problems that happend at home, such as the decline of the economy or getting rid of inconvenient people. The second important reason that served Argentine junta as the main excuse for the Argentine people was interruption of the British government over the islands before upgrading 150 year of reign over the Malvinas .

The war started with the conflict in South Georgia, where Argentina provoked the incident. Despite the great efforts of Great Britain to settle this situation junta blamed it for their assault on the people in South Georgia. With this pretext, the Argentine government headed by General Galtierim thought that defends the invasion of the Malvinas . Unfortunately for Argentina was in power, Margaret Thatcher, nicknamed as the " Iron Lady " and immediately after the invasion ordered to the High Command of the Armed Forces , as quickly as possible to prepare the task force , which gets Falklands again under his control .

The actual Argentine invasion began on the 2nd of April 1982. Due to the small number of British military members were island quickly obtained under Argentine dominance. Meanwhile, until all British troops got to the islands, this blind spot was filled by the attempting of a U.S. diplomat Alexander Haig to resolve the situation between both of feunding parties. This diplomacy is also called shuttle diplomacy but despite many attempts of settlement, he was not able to solve this problem. On the 25th of April Brits first liberated South Georgia and after that the Falkland Islands. Landing took place on the 21st of May without major losses. The British had to choose a move to the capital city Stenlay. To Stenlay they fought on the 14th of May and a day later was signed surrender.

With Argentine loss ended government of President Galtieri, who had to resign. Margaret Thatcher got undoubtedly thanks to victory over Argentina into the next term.